

17.12.2024

Kokousaika 17.12.2024 15:30 - 19:03

Kokouspaikka Horisontti, Työpajankatu 8

Läsnä

Jäsenet

Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
Rautava, Risto	varapuheenjohtaja
Borgarsdottir Sandelin, Silja	
Haglund, Mia	
Kivekäs, Otso	poissa: 724 §, saapui klo 15:36
Kuusela, Sami	läsnä: 724 - 728 §, osa 729 §, poistui 18:15
Meri, Otto	poissa: 724 - 725 §, saapui klo 16:44
Nevanlinna, Tuomas	
Pasanen, Amanda	
Penttinen, Katri	
Ahsanullah, Tarik	varajäsen
Isomaa, Marleena	varajäsen
Koljonen, Olli-Pekka	varajäsen
	poissa: 730 § (esteellinen)

Muut

Lehmuskoski, Ville	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Nikunen, Esa	ympäristöjohtaja
Pudas, Kari	tekninen johtaja
Randell, Mari	asiakkuusjohtaja
Sutela, Leena	yhteisten palvelujen johtaja
Laiho, Timo	vs. tonttipäällikkö
Luomanen, Jussi	kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö
	poissa: 730 § (esteellinen)
Manninen, Rikhard	maankäyttöjohtaja
Piimies, Marja	asemakaavapäällikkö
Putkonen, Reetta	liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö
Rajala, Pasi	yleiskaavapäällikkö
Ilvessalo, Saara	tiimipäällikkö
Mäntymäki, Heikki	viestintäpäällikkö
Gustafsson, Kristina	hallintosihteeri
Sööt, Elen	hallintosihteeri

17.12.2024

Salminen, Toni Wadud, Ehan	ICT-tukihenkilö nuorisoneuvostonedustaja poissa: 724 §, osa 725 §, saapui klo 16:29
Ahola, Marko	maisema-arkkitehti asiantuntija läsnä: 726 §
Ahtiainen, Markus	liikenneinsinööri asiantuntija läsnä: 726 - 727 §
Holmila, Leena	arkkitehti asiantuntija läsnä: 726 §
Kangas, Sofia	maisema-arkkitehti asiantuntija läsnä: 727 §
Kuutti, Anu	tiimipäällikkö asiantuntija läsnä: 726 - 727 §
Moilanen, Katja	liikennetutkija asiantuntija läsnä: 728 §
Saarikko, Tyko	johtava arkkitehti asiantuntija läsnä: 727 §
Puheenjohtaja	
Anni Sinnemäki	apulaispormestari 724 - 733 §
Esittelijät	
Anni Sinnemäki	apulaispormestari 724 §
Ville Lehmuskoski	kaupunkiympäristön toimialajohtaja 725 - 733 §
Pöytäkirjanpitäjä	
Elen Sööt	hallintosihteeri 724 - 733 §

17.12.2024

§	Asia	
724	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
725	Asia/2	Ilmoitusasiat
726	Asia/3	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Länsi-Herttoniemen suojelu ja täydennysrakentaminen, tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12849) (sisältää liikennesuunnitelman)
727	Asia/4	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Yliskylänlahden (Laajasalo) tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12834) (sisältää liikennesuunnitelman)
728	Asia/5	Pyöräilybarometri 2024
729	Asia/6	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyynnöstä Länsiväylän tiejärjestelyistä Koivusaaren kohdalla
730	Asia/7	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle vuokrausperiaatteiden määrittämiseksi asuntotonteille, joiden maanvuokrasopimukset päättyvät vuonna 2025
731	Asia/8	Hintakilpailun järjestäminen Alppiharjun Hangonkadun kuntoutuskeskuksen korttelin kehittämiseksi ja myymiseksi (Alppiharju, tontti 12382/7)
732	Asia/9	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sami Muttilaisen ym. valtuustoaloitteesta koskien raitiotielinjan 13 pysäkin lisäämistä Vallilanlaaksoon
733	Asia/10	Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 5.12.–11.12.2024 tekemien päätösten seuraaminen

§ 724

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi Sami Kuuselan ja varatarkastajaksi Amanda Pasasen.

Esittelijä

apulaispormestari
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

apulaispormestari
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

17.12.2024

Asia/2

§ 725 Ilmoitusasiat

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi.

Kaupunginhallituksen elinkeinojaosto (Eja)

Eja 2.12.2024 § 33

Alueen varauksen jatkaminen Planmeca Oy:lle toimitilarakentamisen suunnittelua varten (Asentajankatu 6, Herttoniemi)

HEL 2024-014513

[Pöytäkirja 2.12.2024](#)

Helsingin hovioikeuden tuomio 29.11.2024, nro 1633

Helsingin hovioikeus on antanut päätöksen maanvuokrariitaa koskevassa asiassa Helsingin kaupunki vs. Malmin lentokenttäyhdistys ry.

Päätös on kokonaisuudessaan esityslista-asian liitteenä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin hovioikeuden tuomio 29.11.2024
- 2 Helsingin hovioikeuden valitusosoitus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin hovioikeuden tuomio 29.11.2024
- 2 Helsingin hovioikeuden valitusosoitus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 726

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Länsi-Herttoniemen suojelu ja täydennysrakentaminen, tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12849) (sisältää liikennesuunnitelman)

HEL 2022-012662 T 10 03 03

Hankennumero 1503_1

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta päätti palauttaa Länsi-Herttoniemen asemakaavaehdotuksen uudelleenvalmisteltavaksi siten että:

- Valmistelun aikana tehdään kattava lapsivaikutusten arviointi, jossa kuullaan myös alueen lapsia ja nuoria.
- Valmistelun aikana selvitetään ajantasaisten lepakkoselvitysten tekemisen tarkoituksenmukaisuus suunnittelualueella, erityisesti Suksipuiston ympäristössä.
- Valmistelussa muutetaan alueen pysäköinnin vaatimusta löyhemmäksi, koska alue on kokonaisuudessaan erinomaisten joukkoliikennetyksien piirissä ja koska pysäköinnin paikkojen vähentäminen osaltaan säästää alueen kallioita ja vehreää pinta-alaa. Kokonaisuudessaan alueella normin tulee olla noin keskimäärin 1 ap/200 kerrosneliometriä kuitenkin perustuen sijaintiin. Kansipihaa Suksipuistoon ei esitetä.
- Uusi ehdotus tuodaan kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyyn mahdollisimman pian.

Lopuksi kaupunkiympäristölautakunta korosti, että Länsi-Herttoniemen täydennysrakentaminen on tavoiteltavaa, vaikka alue on kulttuurihistoriallisesta RKY-alueelta, koska kaupungin tasapainoisen kehityksen ja kasvun kannalta eri alueiden kestävä ja alueen erityispiirteet huomioiva täydennysrakentaminen on tärkeää, samalla kun kaava myös esittää alueen rakennushistoriallista arvoa suojeltavaksi. Lisäksi Länsi-Herttoniemi on lapsiperheiden suosima asuinalue ja uusien isompien perheasuntojen saaminen alueelle on tärkeää.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat arkkitehti Leena Holmila, maisemaarkkitehti Marko Ahola, tiimipäällikkö Anu Kuutti ja liikenneinsinööri Markus Ahtiainen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

17.12.2024

Palautusehdotus:

Anni Sinnemäki: Kaupunkiympäristölautakunta palauttaa Länsi-Herttoniemen asemakaavaehdotuksen uudelleentalmisteltavaksi seuraavin periaattein:

- Valmistelun aikana tehdään kattava lapsivaikutusten arviointi, jossa kuullaan myös alueen lapsia ja nuoria.
- Valmistelun aikana selvitetään ajantasaisten lepakkoselvitysten tekemisen tarkoituksenmukaisuus suunnittelualueella, erityisesti Suksipuiston ympäristössä.
- Valmistelussa muutetaan alueen pysäköinnin vaatimusta löyhemmäksi, koska alue on kokonaisuudessaan erinomaisten joukkoliikennetyksien piirissä ja koska pysäköinnin paikkojen vähentäminen osaltaan säästää alueen kallioita ja vihreää pinta-alaa. Kokonaisuudessaan alueella normin tulee olla noin keskimäärin 1 ap/200 kerrosneliometriä kuitenkin perustuen sijaintiin. Kansipihaa Suksipuistoon ei esitetä.
- Uusi ehdotus tuodaan kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyyn mahdollisimman pian.

Lopuksi kaupunkiympäristölautakunta korostaa, että Länsi-Herttoniemen täydennysrakentaminen on tavoiteltavaa, vaikka alue on kulttuurihistoriallisesta RKY-alueelta, koska kaupungin tasapainoisen kehityksen ja kasvun kannalta eri alueiden kestävä ja alueen erityispiirteet huomioiva täydennysrakentaminen on tärkeää, samalla kun kaava myös esittää alueen rakennushistoriallista arvoa suojeltavaksi. Lisäksi Länsi-Herttoniemi on lapsiperheiden suosima asuinalue ja uusien isompien perheasuntojen saaminen alueelle on tärkeää.

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Palautusehdotus:

Marleena Isomaa: Lautakunta palauttaa kaavan muutettavaksi siten, että suunniteltu kortteli 43295 poistetaan, luokitellun lepakkoalueen sekä yhtenäisen metsäalueen säilyttämiseksi. Oravapuiston kaavoituksen osalta pyritään huomioimaan mäenlaskupaikka nykyistä esitystä paremmin. Luontoarvojen lisäksi esitetyllä muutoksella säilytetään alueen lapsiystävällisyyttä sekä alueen omaleimaisuutta.

Samalla arvioidaan Mäenlaskijanuiston luonnontilaisten alueiden muuttamista suojelualueeksi sekä ratkaisuja sijoittaa vastaava määrä rakentamista Herttoniemen rakentuville alueille.

Marleena Isomaa palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

1 äänestys

17.12.2024

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Anni Sinnemäen palautusehdotuksen mukaisesti.

Jaa-äännet: 5

Tarik Ahsanullah, Marleena Isomaa, Otto Meri, Katri Penttinen, Risto Rautava

Ei-äännet: 7

Silja Borgarsdottir Sandelin, Mia Haglund, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 1

Sami Kuusela

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi äänin 5–7 (1 tyhjä).

Tarik Ahsanullah, Risto Rautava ja Otto Meri jättivät päätöksestä seuraavan sisältöisen eriävän mielipiteen: Katsomme, että kaava on valmisteltu huolellisesti ja tulisi hyväksyä. Kaava selostuksessa on tehty riittävät vaikutusarvioinnit alueen lasten kannalta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Leena Holmila, arkkitehti, maankäyttö, puhelin: 09 310 42111
leena.holmila(a)hel.fi

Marko Ahola, johtava maisema-arkkitehti, julkiset ulkotilat, maisema, puhelin: 09 310 37868

marko.ahola(a)hel.fi

Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, liikenne, puhelin: 09 310 37088

markus.ahtiainen(a)hel.fi

Tiina Lepistö, projektipäällikkö, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 78380

tiina.lepisto(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 09 310 37217

sakari.mentu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12849 kartta, päivätty 30.5.2023, muutettu 29.7.2024 ja 17.12.2024
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12849 selostus, päivätty 30.5.2023, muutettu 29.7.2024 ja 17.12.2024, osa 1/2
- 5 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12849 selostus, päivätty 30.5.2023, muutettu 29.7.2024 ja 17.12.2024, osa 2/2

6	Havainnekuva, 26.11.2024
7	Viitesuunnitelma 26.11.2024
8	Liikennesuunnitelma (piir.nro 7425 / 26.11.2024)
9	Tilastotiedot, 26.11.2024
10	Tehdyt muutokset
11	Vuorovaikutusraportti 30.5.2023, täydennetty 26.11.2024 ja asukastilaisuuden (12.12.2022) muistio
12	Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa 1/3

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa 2/3

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa 3/3

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 11

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 11

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 11

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle

- 30.5.2023 päivätyn, 29.7.2024 ja 17.12.2024 muutetun asemakaavan muutosehdotuksen nro 12849 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 43. kaupunginosan (Herttoniemi) kortteleita 43101–43109, 43119, 43121, 43126–43139 ja 43143–43147, korttelin 43117 tontteja 6 ja 7, korttelin 43142 tonttia 3, katu- ja puistoalueita (muodostuvat uudet korttelit 43295–43299).

Lisäksi lautakunta päättää

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyihin mielipiteisiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2022-012662>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee Länsi-Herttoniemen kerrostaloaluetta. Kaavaratkaisu on tehty, koska alueen asemakaavat ovat vanhentuneet: alueella on monin paikoin voimassa alkuperäiset asemakaavat 1940–50-luvuilta, joten suojelumääräykset eivät ole ajantasaisia.

Tavoitteena on ajantasaistaa alueen vanhentuneet asemakaavat vastaamaan nykytilannetta ja -tavoitteita. Lisäksi tavoitteena on mahdollistaa alueelle täydennysrakentamista, joka huomioi Länsi-Herttoniemen kulttuuriympäristön arvot. Uusi rakentaminen tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan katuverkkoon ja uuden rakentamisen edellyttämä pysäköinti sijoittuu tonteille. Rakentaminen painottuu erityisesti metroasemien läheisyyteen. Uudisrakentaminen noudattaa mittakaavaltaan ja ilmeeltään länsiherttoniemeläistä henkeä.

Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan se, että täydennysrakentaminen toteutetaan Länsi-Herttoniemen kulttuuriympäristöön ja kaupunkikuvaan sopivalla tavalla ja että alueen suojeluarvot saadaan turvattua ajantasaisilla suojelumerkinnöillä.

Kaavaratkaisu mahdollistaa alueen päiväkotipalvelujen kehittämisen. Nykyisen kirkon yleisten rakennusten korttelialueelle on osoitettu lisää rakennusoikeutta. Kirkkorakennusta ei ole suojeltu ja seurakuntayhtymä suunnittelee sen purkamista.

Uutta asuntokerrosalaa on 25 250 k-m² sekä uutta palvelu- ja liiketilaa 1 900 k-m². Uusien AK-tonttien keskimääräinen tehokkuusluku on e=1,2, A-tonttien e=0,7 ja AL-tontin e=2,0. Asukasmäärän lisäys on n. 630 henkeä.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7425), jossa esitetään uudet yhteydet uusille tonteille sekä liikenneturvallisuutta parantavia toimenpiteitä sille osalle kaava-aluetta, johon suurimmat muutokset kohdistuvat ja ovat tarpeellisia asemakaavan toteuttamisen kannalta. Lisäksi liikennesuunnitelmassa on esitetty itäbaanan liittymäjärjestelyt Hiihtomäentien ja Oravapuiston yhtymäkohdan.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että alueelle syntyy uusia täydennysrakentamisen paikkoja Herttoniemen ja Siilitien metroasemien läheisyyteen.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista edistämällä asuntotuotantoa hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä sekä vahvistamalla kaupunginosan elävyyttä ja omaleimaisuutta. Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Länsi-Herttoniemen alue on yhtenäisenä säilynyt, pääosin 1950-luvulla rakennettu asuinalue. Alueen kaupunkirakenne, katuverkosto ja sen hierarkia sekä metsäkaupungin luonne on säilynyt pääosin alkuperäisen toteutuksen mukaisena. Länsi-Herttoniemen kaupunkikuva on arkkitehtuuriltaan ja rakennustavaltaan yhtenäistä ja ympäristöltään puistomaista. Kerrostaloalueella pistetalot ja lamellitalot on sijoitettu yleensä omille tonteilleen vapaasti puistomaiseen ympäristöön. Puistot ja tontit liittyvät toisiinsa saumattomasti. Länsi-Herttoniemen pääkokoojakuja ovat Hiihtomäentie, Kettutie ja Siilitie. Länsi-Herttoniemeä palvelee kaksi metroasemaa. Tonteilla on vähän autopaikkoja ja autoja säilytetään paljon kadunvarsilla.

Kaava-alueella on voimassa useita asemakaavoja eri vuosikymmeniltä (1940–1970). Alueen vanhin voimassa oleva asemakaava on vuodelta 1946. Alueen katuverkko ja korttelirakenne perustuu tähän asemakaavaan, ja se on edelleen voimassa useimmilla kerrostaloalueen tonteilla.

Helsingin kaupunki omistaa pääosan suunnittelualueesta. Alueella on myös yksityisomistuksessa olevia tontteja ja tiloja sekä valtion omistuksessa oleva puiston osa. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa seuraavasti (10/2024):

Johtosiirrot	0,4 milj. euroa
Maaperän pilaantuneisuus	0,35 milj. euroa
Puistot	0,7 milj. euroa
Kadut	0,7 milj. euroa
<u>Julkiset rakennukset</u>	<u>12 milj. euroa</u>
Yhteensä	n. 14 milj. euroa

Johtosiirrot pitävät sisällään alueella tehtävät yhdyskuntateknisiin verkostoihin kohdistuvat toimenpiteet. Jakaantuu seuraavasti; vesihuolto 0,25 milj. euroa ja kaukolämpö 0,15 milj. euroa.

Maaperän pilaantuneisuus sisältää Oravapuiston alueella tehtävien kunnostustöiden kustannukset.

Julkiset rakennukset sisältävät kaavoitettavan uuden päiväkodin alustavan kustannusarvion.

Puistoalueiden (Suksipuisto ja Oravapuisto) kustannusarvio sisältäen hulevesiratkaisujen kustannukset ovat alustavasti n. 0,7 milj. euroa.

Kadut sisältävät uusien katualueiden rakentamisen sekä tarvittavien katualueiden muutostöiden alustavan kustannusarvion.

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kaavoitettavan rakennusoi-keuden arvo on karkeasti arvioiden 15–20 milj. euroa.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 29.7.–27.8.2024

Kaavaehdotus esiteltiin kaupunkiympäristölautakunnalle 30.5.2023 ja lautakunta päätti 20.6.2023 asettaa kaavaehdotuksen nähtäville.

Päätöksessään (372 §) kaupunkiympäristölautakunta antoi seuraavat jatkosuunnitteluohjeet ennen kaavaehdotuksen nähtäville asettamista:

- Oravapuiston Itävälän reunaan osoitetun rakennuksen osalta tulee selvittää seuraavat vaihtoehdot:
 - Tontin pysäköintipaikkojen määrää lasketaan siten, että maanvarainen pysäköinti voidaan poistaa tontilta ja rakennusala siirtää itään puistoa mahdollisimman paljon säilyttäen.
 - Tontti poistetaan kaavasta ja kaavaan osoitetaan metro-radan varteen meluaita, joka mahdollistaa Oravanpuis-tossa sen toiminnan edellyttämän melutason alittamisen.
- Portimopolun varteen osoitetun rakennuksen osalta tutkitaan vaihtoehdo sijoittaa se luontoarvojen kannalta nykyistä optimaalisemmin kuitenkin nykyisen paikan lähistöllä. Samalla arvioidaan rakennuk-sen kokoa.
- Suksipuiston laidalle osoitettujen talojen osalta tutkitaan mahdolli-suuksia säästää puistoa. Erityisesti lautakunta ohjeisti keventä-mään parkkinormia siten, että molempien talojen osalta riittää ajo-yhteys Hiihtomäentien puolelta lähemmän talon alle.
- Jatkosuunnittelussa selvitetään mahdollisuus siirtää Kettupuiston laidalle osoitetut talot kiinni tien reunaan, jotta rakentaminen vie vä-hemmän tilaa puistosta. Puisto on osa Länsi-Herttoniemen pienta-

17.12.2024

loalueen RKY-alueetta, jonka kuvauksessa mainitaan alueelle kuuluvat luonnonvaraiset puistot ja rakentamattomat kallionlaet. Asemoimalla talot kadun varteen kadun suuntaisesti RKY-alueelle ominaista luonnonvaraista puustoa ja rakentamatonta kallionlakea säästyy merkittävästi enemmän.

- Arvioidaan tarpeet tehdä tuoreet lepakkoselvitykset.
- Selvitetään mahdollisuudet saada kirkon tontille, mahdollisesti päiväkodin yhteyteen, yhteisesti käytettävää liikuntatilaa.

Jatkosuunnitteluohjeiden johdosta laaditut selvitykset ja kaavaratkaisuun tehdyt muutokset on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksessa.

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 30 päivän ajan.

Muistutukset ja kirjeet

Kaavaehdotuksesta tehtiin 288 muistutusta, joista yksi oli adressi (allekirjoittajia yhteensä 595). Nähtävilläoloajan ulkopuolella saapui 17 kirjettä, joista yksi oli adressi (allekirjoittajia yhteensä 682).

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat yleisesti täydennysrakentamiseen ja täydennysrakentamisen paikkoihin, viheralueisiin ja puistoihin, Hiihtomäentie 16 taloyhtiöön, Karhutien kiinteistöön, metroaseman kortteliin, kirkon tonttiin, luontoarvoihin, palveluihin, liikenteeseen, meluun, suojelumerkintöihin, uudisrakentamisen tapaan, hallintamuotoihin, rakentamisen ja muihin haittoihin, strategioihin, kaavaprosessiin ja vuorovaikutukseen sekä lapsiin kohdistuviin vaikutuksiin.

Kirjeissä esitetyt huomautukset kohdistuivat pääosin samoihin aiheisiin kuin muistutuksissa.

Viranomaisten lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat kulttuuriympäristöön, luonnonsuojeluun, ilmastovaikutuksiin, meluntorjuntaan, ilmanlaatuun, pilaantuneisiin maihin, vesi- ja jätehuoltoon sekä esteettömyyteen.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- Helsingin vanhusneuvosto
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / kaupunginmuseo

Lisäksi seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa: kasvatuksen ja koulutuksen toimiala sekä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala / pelastuslaitos. Museovirasto ilmoitti, että Museoviraston ja alueellisen vasmuseon välisen työnjaon mukaisesti Helsingin kaupunginmuseo antaa asiasta lausunnon.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista, kirjeistä ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Jatkotoimenpiteet

Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on pyydetty lähettämään tieto.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Leena Holmila, arkkitehti, maankäyttö, puhelin: 09 310 42111
leena.holmila(a)hel.fi

Marko Ahola, johtava maisema-arkkitehti, julkiset ulkotilat, maisema, puhelin: 09 310 37868

marko.ahola(a)hel.fi

Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, liikenne, puhelin: 09 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi

Tiina Lepistö, projektipäällikkö, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 09 310 78380
tiina.lepisto(a)hel.fi

Sakari Mentu, arkkitehti, rakennussuojelu, puhelin: 09 310 37217
sakari.mentu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12849 kartta, päivätty 30.5.2023, muutettu 29.7.2024 ja 17.12.2024
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12849 selostus, päivätty 30.5.2023, muutettu 29.7.2024 ja 17.12.2024, osa 1/2
- 5 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12849 selostus, päivätty 30.5.2023, muutettu 29.7.2024 ja 17.12.2024, osa 2/2
- 6 Havainnekuva, 26.11.2024
- 7 Viitesuunnitelma 26.11.2024
- 8 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7425 / 26.11.2024)
- 9 Tilastotiedot, 26.11.2024
- 10 Tehdyt muutokset
- 11 Vuorovaikutusraportti 30.5.2023, täydennetty 26.11.2024 ja asukastilaisuuden (12.12.2022) muistio
- 12 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Muistutukset 1-100
- 2 Muistutukset 101-195
- 3 Muistutukset 196-288 (sis. adressin)
- 4 Kirjeet (sis. adressin)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa 1/3

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa 2/3

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa 3/3

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 11

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 11

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 11

Tiedoksi

Kaupunginkanslia tiedoksi

17.12.2024

Asia/3

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 03.12.2024 § 671

Kaupunkiympäristölautakunta 26.11.2024 § 648

Kaupunkiympäristölautakunta 20.06.2023 § 372

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
29.8.2024

§ 727

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Yliskylänlahden (Laajasalo) tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12834) (sisältää liikennesuunnitelman)

HEL 2019-004377 T 10 03 03

Hankennumero 4388_2

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- 3.9.2024 päivätyt ja 17.12.2024 muutetun asemakaavan muutosehdotuksen nro 12834 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 43. kaupunginosan (Herttoniemi) katu- ja vesialueita sekä 49. kaupunginosan (Laajasalo, Yliskylä) korttelin 49009 tonttia 2, korttelin 49012 tonttia 2, korttelin 49038 tonttia 4, korttelin 49050 tonttia 2 sekä katu-, puisto-, venesatama-, vesi- ja erityisalueita (muodostuvat uudet korttelit 49457–49460).

Lisäksi lautakunta päätti

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista (liite nro 11) ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyihin mielipiteisiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2019-004377>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Kaupunkiympäristölautakunta edellytti, että kaava-alueella sijaitsevan Laajasalontien remontin suunnitteluun ja sen toteutukseen kiinnitetään erityistä huomiota. Lisäksi lautakunta totesi, että liikenteen on oltava sujuvaa remontin aikana. Siksi urakoitsijaa kilpailutettaessa remontin läpiviemistä, viestintää ja hankkeen kokonaishallintaa painotetaan. Malia voidaan hakea muun muassa Mannerheimintien remontista.

17.12.2024

Lautakunta pyysi varmistamaan, että Yliskylänlahden venekerhon veneille on korvaavat satama- ja talvisäilytyspaikat ennen alueen rakentamisen aloittamista.

Lisäksi lautakunta edellytti, että ennen kuin kaava etenee kaupunginhallitukselle selvitetään mahdollisen korpin pesän olemassa olo ja sijainti kaava-alueella sekä pesän suojelustatus.

Käsittely

Asian aikana kuultavina olivat johtava arkkitehti Tyko Saarikko, maisema-arkkitehti Sofia Kangas, tiimipäällikkö Anu Kuutti ja liikenneinsinööri Markus Ahtiainen. Asiantuntijat poistuivat kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Palautusehdotus:

Marleena Isomaa: Lisätään esitysehdotuksen: "Yliskylänlahden asemakaavan muutosehdotus palautetaan valmisteluun. Lautakunta katsoo, että asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymisen osalta tarvitaan vielä seuraavat tarkennukset:

- Vuonna 2014 tehtyä lepakkoselvitystä täydennetään ja päivitetään kartoittamalla Tengströmin puiston metsärinte. Kartoitusalue rajautuu venesatamakorttelin sekä olemassa olevan kerrostalokorttelin (49051) väliselle rinnealueelle.
- Selvitetään Tengströmin puiston metsärinteessä mahdollisesti sijaitsevan korpinpesän sijainti sekä vaikutukset alueen kaavoitukseen.
- Valmistelun aikana pyritään selvittämään Yliskylänlahden venekerhon veneille korvaavat satama- ja talvisäilytyspaikat, jotka tulevat käyttöön alueen rakennuttamisen alkaessa.
- Valmistelun aikana tarkastellaan liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden kannalta parhaita ratkaisuja. Tarkastelussa hyödynnetään Kruunuvuorenrannan rakennuttamisesta ja Laajasalon bulevardisoinnista tähän saakka saatuja kokemuksia.

Lopuksi lautakunta korostaa, että Yliskylän asemakaavan tarkennettu muutosehdotus tuodaan uudelleen käsittelyyn mahdollisimman pian. Lisäksi korostetaan, että luontoselvitykset toteutetaan riittävällä ammattitaidolla, lainsäädäntövaatimukset täyttäen."

Marleena Isomaa palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Vastaehdotus:

Olli-Pekka Koljonen: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Kaupunkiympäristölautakunta edellyttää, että kaava-alueella sijaitsevan Laaja-

salontien remontin suunnitteluun ja sen toteutukseen kiinnitetään erityistä huomiota. Lautakunta toteaa, että liikenteen on oltava sujuvaa remontin aikana. Siksi urakoitsijaa kilpailutettaessa remontin läpiviemistä, viestintää ja hankkeen kokonaishallintaa painotetaan. Mallia voidaan hakea muun muassa Mannerheimintien remontista.”

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Olli-Pekka Koljosen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Katri Penttinen: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Lautakunta pyytää varmistamaan, että Yliskylänlahden venekerhon veneille on korvaavat satama- ja talvisäilytyspaikat ennen alueen rakentamisen aloittamista."

Kannattaja: Tarik Ahsanullah

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Katri Penttisen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Vastaehdotus:

Amanda Pasanen: Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Lautakunta edellyttää, että ennen kuin kaava etenee kaupunginhallitukselle selvitetään mahdollisen korpin pesän olemassa olo ja sijainti kaava-alueella sekä pesän suojelustatus."

Kannattaja: Mia Haglund

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Amanda Pasanen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 3

Tarik Ahsanullah, Otto Meri, Risto Rautava

Ei-äännet: 10

Silja Borgarsdottir Sandelin, Mia Haglund, Marleena Isomaa, Otso Kivekäs, Olli-Pekka Koljonen, Sami Kuusela, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen, Katri Penttinen, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Amanda Pasasen vastaehtotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 3–10.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tyko Saarikko, arkkitehti, puhelin: 09 310 37441
tyko.saarikko(a)hel.fi
Anu Kuutti, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37154
anu.kuutti(a)hel.fi
Sofia Kangas, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 42159
sofia.kangas(a)hel.fi
Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi
Nasti Korhonen, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 52773
nasti.korhonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12834 kartta, päivätty 3.9.2024, muutettu 17.12.2024
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12834 selostus, päivätty 3.9.2024, muutettu 17.12.2024, päivitetty Kylk:n 17.12.2024 päätöksen mukaiseksi
- 5 Havainnekuva, 10.12.2024
- 6 Perspektiivi- ja ilmakuvat
- 7 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7377/10.12.2024)
- 8 Tilastotiedot
- 9 Tehdyt muutokset
- 10 Vuorovaikutusraportti (osa 1/2) 7.11.2023, päivitetty 3.9.2024 ja asukastilaisuuden (21.8.2023) muistio
- 11 Vuorovaikutusraportti (osa 2/2), 10.12.2024
- 12 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Hakijat/hakijan edustajat

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa 1/2

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 9
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa 2/2

Liite 11
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 11

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle

- 3.9.2024 päivätyn ja 17.12.2024 muutetun asemakaavan muutossehdotuksen nro 12834 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 43. kaupunginosan (Herttoniemi) katu- ja vesialueita sekä 49. kaupunginosan (Laajasalo, Yliskylä) korttelin 49009 tonttia 2, korttelin 49012 tonttia 2, korttelin 49038 tonttia 4, korttelin 49050 tonttia 2 sekä katu-, puisto-, venesatama-, vesi- ja erityisalueita (muodostuvat uudet korttelit 49457–49460).

Lisäksi lautakunta päättää

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista (liite nro 11) ilmenevät vastineet saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin sekä nähtävilläoloajan ulkopuolella kirjallisesti esitettyihin mielipiteisiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2019-004377>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos koskee Laajasalontien pohjoisosaa sekä sen reuna-alueita, Yliskylän venesatamaa, Tengströminpuistoa ja Laajasalon opiston tonttia. Tavoitteena on uusien asuntojen rakentaminen ja pikaraitiotieverkoston jatkaminen, liike- ja palvelukeskuksen täydentäminen, liikkumismahdollisuuksien monipuolistaminen, kaupunkikuvan parantaminen sekä Laajasalontien moottorikadun jakaman kaupunginosa-alueen itä- ja länsipuolien yhdistäminen toisiinsa.

Asemakaavan muutos mahdollistaa Laajasalontien bulevardisoinnin jatkamisen sen pohjoisimmalle osuudelle sekä raitiotien rakentamisen tulevaisuudessa Yliskylästä Herttoniemen suuntaan. Muutoksen myötä raitiotien päätepysäkki voidaan lähitulevaisuudessa sijoittaa Yliskylänlahden kohdalle.

Uudet asuinkorttelit sijoittuvat tiiviisti kadun varrelle sekä nykyisen Tengströminpuiston ja venesataman alueelle. Kaavaratkaisu luo Laajasalontien varteen tiivistä ja vaihtelevan korkuista kaupunkikuvaa. Pitkien lamellirivien taitteita ja kerrosluvun vaihteluita on lisäksi korostettu vehreillä katuaukioilla sekä yksikerroksisilla rakennusosilla, joihin sijoituu liiketilaa. Niiden kautta kortteleiden taakse jäävä puusto näkyy Laajasalontielle ja lisää sen vehreää ilmettä. Lisäksi avauksien kautta asuinpihat saavat lisää luonnonvaloa yksikerroksisen rakennusosan luodessa kuitenkin riittävän melukatveen.

Nykyinen Tuurholmanpolku muuttuu asuinkortteleita reunustavaksi vehreäksi pihakaduksi. Pihakadun länsipuolelle jäävä osa nykyisestä Tengströminpuistosta, lehtokuvioineen ja vanhoine rakennuksineen, säilyy viheralueena. Yleiseen virkistyskäyttöön tarkoitettu rakennettu rantavyöhyke ja aukiotilat sijoittuvat venelaitureiden yhteyteen ja liittyvät osaksi saarta kiertävää rantareittiä. Rantavyöhykkeen eteläosaan, joka avautuu kohti Tullisaarenpuistoa ja Herttoniemenrantaa, on osoitettu rakennusala esimerkiksi rantaravintolalle.

Kaavamuutoksen mukainen kerrosala on 98 290 k-m², joka vastaa noin 2 000 asukasta. Kerrosalan lisäys on 89 855 k-m². Uusi kerrosala sisältää 87 020 k-m² asuinkerrosalaa (josta 2 600 k-m² kivijalkaliiketilaa ja 2 500 k-m² päivittäistavarakaupan liiketilaa), 600 k-m² palveluita ranta-alueelle, sekä 2 110 k-m² laajennuksen Laajasalon opistolle. Asuintontin tonttitehokkuus on keskimäärin 2,1.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 7377), jonka mukaan nykyinen moottoriväylämäinen Laajasalontie bulevardisoidaan ja liikkumismuotoja parannetaan kaikille käyttäjäryhmille. Nykyinen Laajasalontien ylittävä Kuukiventien silta puretaan ja siihen kytkeytyvä nykyinen liittymäjärjestely Laajasalontielle muutetaan kaikki kulkusuunnat mahdollistaviksi tasoristeyksiksi. Laajasalontien keskelle mahdollistetaan tilavaraus pikaraitiotielle sekä puuistutuksille. Ajoneuvoille varataan kaksi kaistaan molempiin suuntiin ja reunoille puuistutukset, pyöräbaana sekä jalkakäytävät

Kaavaratkaisu ja sen toteuttaminen liittyvät suoraan muihin siihen rajautuviin pohjoiseen Yliskylään valmistuneisiin asemakaavoihin, jotka kaikki perustuvat vuonna 2015 kaupunkisuunnittelulautakunnan hyväk-

symiin Laajasalon kaupunkibulevardin suunnitteluperiaatteisiin ja Helsingin yleiskaavaan (2016) sekä sen selvityksiin.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisun tavoitteena on mahdollistaa Kruunusiltaja pitkin kulkevan pikaraitiotien jatkuminen Laajasalon pohjoisosaan. Ratkaisu ottaa huomioon raitiotien jatkamisen edelleen Herttoniemeen yleiskaavan mukaisesti. Tavoitteena on myös liikkumismahdollisuuksien monipuolistaminen, asuntojen rakentaminen pikaraitiotien varteen kasvavan Helsingin tarpeisiin hyvien palvelujen ja joukkoliikenneyhteyksien läheisyyteen, kaupunkikuvan parantaminen, Laajasalontien moottorikadun jakaman kaupunginosa-alueen itä- ja länsipuolien yhdistäminen. Lisäksi tavoitteena on luoda edellytykset viihtyisälle, toiminnalliselle, terveelliselle ja turvalliselle ympäristölle sekä kehittää keskusta-aluetta, joka palvelee Yliskylän lisäksi Laajasaloa laajemminkin.

Kaupunginvaltuusto on 13.10.2021 hyväksynyt uuden Kasvun paikka - Helsingin kaupunkistrategian 2021–2025. Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista siten, että

- Helsinkiä kehitetään raideliikenteen verkostokaupunkina. Täydennysrakentamista toteutetaan erityisesti raideliikenteen varrella ja asemien ympäristöissä
- kaupunkirakennetta kehitetään kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä huomioiden alueiden erityispiirteet.
- huolehditaan asumisen hallintamuotojen ja asumisvaihtoehtojen monipuolisuudesta eri alueilla.

Sekä Helsingin ympäristöpolitiikka että ”Asumisen ja maankäytön toteutusohjelma” nostavat keskiöön yhdyskuntarakenteen tiivistämisen, raideverkkoon tukeutumisen sekä joukkoliikenneyhteyksien kehittämisen. Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi alueen asemakaavan muutossehdotuksen 10.9.2024.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Nykyisin kaava-aluetta halkoo moottoritienmäinen Laajasalontie liittymäramppeineen, suojaviheralueineen ja korkeine kallioleikkauksineen ja pengerryksineen. Laajasalontien ja Yliskylänlahden välissä sijaitsevat Tengströminpuisto ja Yliskylän venesatama. Kaava-alueen vieressä on eri vuosikymmenillä rakennettuja pien- ja kerrostalokortteleita sekä Laajasalon opisto, joka kuuluu kaava-alueeseen. Kaava-alueella sijait-

see neljä suojeltua rakennusta: yksi sr-2 merkitty huvila sekä sr-3 merkitty pientalo sekä huvilan kaksi lisärakennusta.

Yliskylänlahti ja sitä ympäröivät rannat muodostavat selkeästi rajautuvan maisematilan. Killingholmansalmen kautta kulkee vesiliikenneväylä, joka jatkuu Laajasalonsillan alitse Tiiliruukinlahdelle. Kaava-alueeseen kuuluvan Yliskylänlahden pohjukan toisella puolella Tullisaareissa on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Tullisaarenpuisto ja Killingholma kuuluvat Museoviraston RKY 2009 -kohdeluetteloon merkinnällä ”Helsingin höyrylaivareittien kesähuvilasuatus”.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1971–2012.

Helsingin kaupunki omistaa pääosan kaava-alueesta. Kaavamuutoksessa mukana olevat Laajasalon opisto sekä kaksi pientalotonttia tonttia ovat yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta ja siitä on neuvoteltu yksityisten maanomistajien kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonnäköalaa seuraavasti, (10/2024):

Esirakentaminen	8,5	milj. euroa
Rantarakenteet	2,8	milj. euroa
Kadut ja liikennealueet	10,6	milj. euroa
Kunnallistekniikka	9,4	milj. euroa
Yhteensä	n. 31	milj. euroa

Esirakentaminen pitää sisällään kaavoitettavan alueen uuden maankäytön edellyttämät esirakentamistarpeet; merialueen ruoppaukset, täytöt ja syvätiivistyksen, maa-alueen esirakentamisen sekä pilaantuneen maaperän kunnostamisen kustannukset.

Rantarakenteet pitää sisällään rantamuurirakenteiden kustannukset.

Kadut ja liikennealueet koostuu kaava-alueen liikennealueiden toimenpiteiden kustannuksista.

Yhdyskuntateknisten verkostojen kustannukset jakaantuvat seuraavasti; vesihuolto 5,5 milj. euroa, kaukolämpö 0,9 milj. euroa ja sähkö 3,0 milj. euroa. Kustannuksia ei ole eritelty kaupungin ja operaattorien kesken. Kustannusjako täsmentyy jatkosuunnittelun yhteydessä. Kaukolämmön kustannus ei sisällä kaukolämpöpumppaamon kustannuksia.

17.12.2024

Kustannusarviot eivät sisällä työnaikaisia järjestelyjä tai muita väliaikaisjärjestelyjä.

Asemakaavamuutos nostaa alueen arvoa. Kaavoitettavan rakennusosikeuden arvo on karkeasti arvioiden n. 70 milj. euroa. Kaupunki saa yksityisessä omistuksessa olevien tonttien osalta mahdollisesti maankäyttökorvauksia. Maankäyttökorvauksista sovitaan maanomistajan kanssa käytävissä maapoliittisissa neuvotteluissa.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 24.9.–23.10.2024

Kaavaehdotus esiteltiin kaupunkiympäristölautakunnalle 3.9.2024 ja lautakunta päätti 10.9.2024 asettaa asemakaavan muutosehdotuksen nähtäville.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 95 muistutusta. Nähtävilläoloajan ulkopuolella saapui kolme kirjettä.

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat lähiluonnon ja Tengströminpuiston säilyttämiseen luontoarvojen, virkistyksen ja Laajasalon identiteetin perusteella. Monissa muistutuksissa vastustettiin bulevardisointia ja tuotiin esiin huoli Laajasalontien ruuhkautumisesta liikenneratkaisujen ja väliaikaisten järjestelyjen vaikutuksesta.

Lisäksi saadut muistutukset koskivat vuorovaikutusta, kaavarajausta, Laajasalontien siltaa, maankäyttö- ja rakennuslain mukaisuutta, kaupunkistrategian tavoitteita, yleiskaavaa, Helsingin kasvua, bulevardisointia, rakentamisen määrää ja korkeutta ja suhdetta oleviin rakennuksiin, pysäköintiratkaisuja, pelastusta, rakentamista Herttoniemen teollisuusalueelle, nykyisten asukkaiden oikeuksia, kaavamääräyksiä, venesatamaa, Laajasalon-opiston täydennysrakentamista, meritäyttöjä, liikennettä, väliaikaisia liikennejärjestelyjä, joukkoliikennettä, puutteellisia luontoselvityksiä ja luontoarvojen huomioimista, metsä- ja puustoinen verkostoa, puistoreittejä, yksityisiä venelaitureita, lintujen huomioimista, luontokadon ja ilmastomuutoksen huomioimista sekä toteutusta.

Kirjeissä esitetyt huomautukset kohdistuivat Tengströminpuiston ja lähimetsien säilyttämiseen sekä luontoarvojen huomioimiseen.

Muistutuksissa esitettyjä huomautuksia on käsitelty myös laajasti aikaisemmissa kaavavaiheissa vuorovaikutusraportin osassa yksi.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat kaavaratkaisun edellyttämiin kaapelisiirtoihin ja niiden kustannusjakoon, kaukolämpöpumppaamon kustannusarvioon, vesihuollon kustannusja-

koon, et-merkinnän lisäykseen Tengströminrannan länsipuolelle, viemäriverisien johtamiseen, vesihuollon johtovarausalueen leveyteen, jätehuoltoon, alueen suojelukohteisiin ja rakennettuun kulttuuriympäristöön, lepakoiden huomioimiseen ja selvitystarpeeseen, ilmastovaikutuksiin sekä meluntorjuntaan ja ilmanlaatuun.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- kaupunginmuseo

Lisäksi seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa: Suomen Erillisverkot Oy ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista, kirjeistä ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa. Niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen sähköpostilla.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Jatkotoimenpiteet

Kaava-alueeseen tai sen osaan liittyy maankäytösopimusmenettely, joka tulee saattaa päätökseen ennen kaavan hyväksymistä.

Kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä on pyydetty lähettämään tieto.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Tyko Saarikko, arkkitehti, puhelin: 09 310 37441
tyko.saarikko(a)hel.fi
Anu Kuutti, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37154
anu.kuutti(a)hel.fi
Sofia Kangas, maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 42159
sofia.kangas(a)hel.fi
Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi
Nasti Korhonen, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 52773
nasti.korhonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12834 kartta, päivätty 3.9.2024, muutettu 17.12.2024
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12834 selostus, päivätty 3.9.2024, muutettu 17.12.2024
- 5 Havainnekuva, 10.12.2024
- 6 Perspektiivi- ja ilmakuvat
- 7 Liikennesuunnitelma (piir.nro 7377/10.12.2024)
- 8 Tilastotiedot
- 9 Tehdyt muutokset
- 10 Vuorovaikutusraportti (osa 1/2) 7.11.2023, päivitetty 3.9.2024 ja asukastilaisuuden (21.8.2023) muistio
- 11 Vuorovaikutusraportti (osa 2/2), 10.12.2024
- 12 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Muistutukset 1 - 50
- 2 Muistutukset 51 - 94
- 3 Salassa pidettävä (Julkl (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 4 Kirjeet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Hakijat/hakijan edustajat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-

17.12.2024

Asia/4

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa 1/2	täntöönpano Liite 9 Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 11
Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa 2/2	Esitysteksti Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano Liite 11

Tiedoksi

Kaupunginkanslia tiedoksianto

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 10.12.2024 § 706

Kaupunkiympäristölautakunta 10.09.2024 § 432

Kaupunkiympäristölautakunta 03.09.2024 § 405

Kaupunkiympäristölautakunta 28.11.2023 § 623

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 14.10.2024

§ 728 Pyöräilybarometri 2024

HEL 2024-013966 T 08 00 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi tutkimuksen, jossa on selvitetty helsinkiläisten pyöräilytottumuksia ja asennetta pyöräliikenteen edistämistä kohtaan sekä pyöräilevien asukkaiden käsityksiä pyöräilyolosuhteista.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli liikennetutkija Katja Moilanen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Katja Moilanen, liikennetutkija, puhelin: 09 310 21385
katja.moilanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Pyöräilybarometri 2024 raporttiluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Tutkimuksen mukaan asukkaat tukevat edelleen vahvasti Helsingin tavoitetta edistää pyöräilyä ja parantaa pyöräilyoloja: noin 91 % aikuisväestöstä suhtautuu myönteisesti pyöräilyn edistämiseen. Edistämisen kannattajien osuus on kuitenkin ollut laskussa ja vahvimmin puoltavien osuus (68 %) laski vuodesta 2022 7 %-yksikköä. Pyörää käyttävistä asukkaista 88 % on tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä Helsinkiin pyöräilykaupunkina. Tyytyväisimpiä helsinkiläiset ovat pyöräilyväylien hoitoon talvikauden ulkopuolella, pyöräilyn ajomukavuuteen Helsingissä sekä pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden väylien erotteluun. Näkemys pyöräilyn

turvallisuudesta ja sujuvuudesta Helsingissä on aiemmin ollut hieman kasvussa, mutta nyt molempien tulosten keskiarvo laski hieman.

Pyöräilykokemukseen vaikuttavista asioista eniten tyytymättömyyttä herättävät pyöräväylien työmaa-aikaiset järjestelyt ja risteysalueiden järjestelyt pyöräilijöille. Myös pyöräilyn sujuvuudessa ja etenkin turvallisuudessa olisi vielä parannettavaa. Tutkimuksen mukaan juuri sujuvuutta parantamalla voidaan parhaiten vaikuttaa pyöräilijöiden käsitykseen Helsingistä pyöräilykaupunkina. Noin joka viides pyörää käyttävistä asukkaista kokee turvattomuutta liikkueessaan pyörällä Helsingissä.

Tutkimuksen mukaan 57 % Helsingin aikuisväestöstä liikkuu pyörällä vähintään kerran viikossa lumettomana aikana. Osuus kasvoi 2 %-yksikköä vuodesta 2022 (edellinen tutkimusvuosi). Myös ympäri vuoden pyöräilevien osuus kasvoi hieman, 2 %-yksikköä, ja on nyt 12 %.

Helsingiläisten pyörällä liikkumista voidaan lisätä panostamalla pyörien pysäköintipaikkojen turvallisuuteen sekä pyöräväyläverkon kattavuuteen ja yhtenäisyyteen. Myös parannukset pyöräilyn turvallisuuteen, pyöräväylien työmaa-aikaisiin järjestelyihin sekä kunnossapitoon auttaisivat Helsinkiä sen tavoitteessa olla hyvä pyöräilykaupunki.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää helsinkiläisten pyöräilytottumuksia ja asenteita pyöräliikenteen edistämistä kohtaan sekä mitata pyöräilyolosuhteiden kehittymistä Helsingissä. Lisäksi saatiin taustatietoa pyörällä liikkuvista helsinkiläisistä. Tutkimus on osa laajempaa pyöräilyn edistämishjelmaan liittyvää pyöräilyn seurannan kokonaisuutta. Nyt toteutettu pyöräilybarometri on jatkoa vuosina 2014, 2016, 2018, 2020 ja 2022 toteutetuille tutkimuksille. Tutkimus on tarkoitus toistaa jatkossakin pääpiirteittäin saman sisältöisenä kahden vuoden välein. Näin pyöräilyolosuhteiden laadun kehitystä voidaan luotettavasti seurata. Tutkimuksesta saadaan tietoa myös pyöräilyn edistämishjelman toimenpiteiden vaikutuksista ja tavoitteiden toteutumisesta.

Tutkimuksen kohderyhmänä on Helsingin 18–74 vuotta täyttänyt väestö. Kyselyn painopiste oli pyöräilevissä asukkaissa siten, että valtaosa kysymyksistä kohdistettiin vain pyöräilijöille. Tutkimuksessa pyöräilijäksi määriteltiin asukas, joka käyttää polkupyörää vähintään kerran viikossa lumettomana aikana. Siten pyöräily ei sisällä esimerkiksi potkulautojen käyttöä. Sähköpotkulaudat ovat Helsingin liikkumiskyselytutkimusten kategoriassa ”Muut”, ellei näitä ole erikseen mainittu.

17.12.2024

Vastauksia kerättiin yhteensä 2118 pääosin puhelinhaastatteluin. Otos muodostettiin satunnaispoimintana puhelinnumeromassasta postinumeroalueittain. Aineistoa täydennettiin erityisesti nuorten osalta internet-paneelitutkimuksella. Haastatteluja tehdessä noudatettiin otoskehikkoa, jossa oli määritelty haastattelumäärät sukupuolen ja ikäryhmän mukaan alueittain (kantakaupunki ja esikaupunkialue). Tutkimuksen aineisto kerättiin puhelinhaastatteluin viikoilla 33–35. Tutkimuksen toteutti Taloustutkimus Oy.

Koronaepidemiolla ja sitä seuranneilla rajoituksilla ja myöhemmin työ- ja opiskelukulttuurin muutoksella on ollut vaikutusta ihmisten liikkumiseen vuodesta 2020 lähtien. Vuoden 2024 tutkimusajankohtana liikkuminen on vakiintunut epidemia-ajasta ja liikkumisessa tapahtuneiden pysyvämpien muutosten vaikutukset saattavat näkyä edelleen osassa tuloksista.

Raporttiluonnos löytyy liitteenä.

Tutkimuksen tulokset

Tutkimuksen mukaan Helsingin aikuisväestöstä 73 % liikkuu pyörällä ainakin joskus. Osuus on hieman suurempi kuin aiempina vuosina. Ympäri vuoden pyöräilevien osuus näyttäisi palautuneen takaisin vuotta 2022 edeltävälle tasolle. Helsingin asukkaista 12 % liikkuu pyörällä ympäri vuoden, edellisellä kerralla vuonna 2022 vastaava osuus oli 10 %. Ympäri vuoden pyöräilevistä kaksi kolmasosaa on miehiä ja aktiivisin ikäryhmä ovat 35–49-vuotiaat. Ympäri vuoden pyöräily on myös hieman yleisempää esikaupungissa asuvien keskuudessa verrattuna kantakaupungissa asuviin. Ei lainkaan pyöräilevien eläkeläisten osuus laski hieman edellisestä kyselystä ja oli nyt 45 %. Nuorista 18–24-vuotiaista 28 % ja opiskelijoista 25 % ei käytä pyörää lainkaan. Osuudet laskivat hieman edellisestä kyselystä, mutta ovat silti varsin suuria.

Sähköpotkulautojen tulo lisäsi liikkumispalvelutarjontaa, mikä on saattanut vaikuttaa pyörän käyttöön vähentävästi. Kevyet mikroliikkumisvälineet näyttäisivät olevan erityisesti nuorten aikuisten suosiossa ja nämä hyödyntävät pyöräilyn kanssa samaa infraa. Vuonna 2024 yhteiskäyttöisistä sähköpotkulaudoista kerättyjen tilastojen perustella niillä tehtyjen matkojen määrä on kuitenkin laskenut jonkin verran vuoden 2022 tasosta. Tähän yhtenä selittävänä tekijänä on todennäköisesti ollut vuonna 2023 ja sen jälkeen voimaan tulleet uudet sähköpotkulautojen käyttöön ja operointiin liittyvät rajoitukset ja muut muutokset.

Vähintään kerran viikossa lumettomana aikana pyöräilee 57 % Helsingin aikuisväestöstä. Vuonna 2022 vastaava luku oli 55 %, joten osuus kasvoi 2 %-yksikköä ja oli nyt lähellä vuoden 2020 tasoa. Pyöräilijöistä

39 prosenttia liikkuu pyörällä päivittäin tai lähes päivittäin lumettomana aikana.

Vastaajien kouluikäisten lasten pyörän käyttö koulumatkoilla on jonkin verran aiempaa satunnaisempaa. Iso osa heistä ei edelleenkään pyöräile kouluun. Lapsista (7–17 v) 21 % pyöräilee päivittäin kouluun lumettomana aikana, 13 % 2–3 kertaa ja 5 % kerran viikossa. Päivittäin pyörällä kulkevien osuus on vähentynyt (vuonna 2022 osuus oli 27 %), mutta tätä harvemmin pyörällä liikkuvien osuuksissa on nousua. Samalla niiden kouluikäisten osuus, jotka eivät pyöräile koskaan kouluun on vähentynyt ja on nyt 45 %.

Yleisesti pyöräilevissä helsinkiläisissä on hieman keskimääräistä enemmän 25–49-vuotiaita (erityisesti miehiä), korkeakoulututkinnon suorittaneita, työllisiä ja opiskelijoita, ja vastaajia, joiden taloudessa on kouluikäisiä lapsia sekä autottomissa talouksissa asuvia. Pyöräilijöistä reilu neljännes käyttää päivittäin joukkoliikennettä ja vajaa neljännes autoa. Etäisyys päivittäiseen aktiviteettiin näyttäisi vaikuttavan jonkin verran pyörän käyttöön niin, että pyöräilijöiden osuus on keskimääräistä suurempi silloin, kun etäisyys on 3–10 kilometriä. Kantakaupungissa ja esikaupungissa pyöräilijöiden osuus on sama. Pyöräilijöitä on kaikissa vuosituloluokissa, mutta 30 000–40 000 euroa ansaitsevien keskuudessa hieman keskimääräistä enemmän.

42 % pyöräilijöistä kertoi, että yleisin matkan tarkoitus pyöräillessä on edellisten vuosien tavoin työ- tai opiskelumatka. Osuus on laskenut hieman vuodesta 2022, jolloin luku oli 44 %. Toiseksi eniten tehdään harrastus- tai vapaa-ajan matkoja (24 %) ja kolmanneksi eniten asiointi- tai ostosmatkoja (18 %). Harrastus- tai vapaa-ajan matkojen osuus yleisimpänä pyörällä tehtynä matkana laski prosenttiyksikön vuodesta 2022, asiointi- tai ostosmatkojen puolestaan pysyi lähes samalla tasolla. Suhteellisesti eniten nousi kuntoilumatkat, joiden osuus yleisimpänä matkatyyppinä oli 14 %. Osuus palasi vuoden 2020 tasolle, vuonna 2022 niiden osuus oli 11 %.

33 % pyöräilijöistä kertoi pääasialliseksi syyksi pyöräilyyn myönteisen vaikutuksen fyysiseen kuntoon ja terveyteen, mutta lähes yhtä suuri osuus kokee, että pyöräily on kätevä tapa liikkua (32 %). Näistä jälkimmäinen on ollut aikaisempien tutkimusten kohdalla selvästi yleisin syy pyöräilyyn, mutta nyt osuus kuitenkin laski 10 %-yksikköä. Aikaisempaan kyselyyn verrattuna vastauksissa korostui entistä enemmän pyöräilyn syynä ulkoilu ja virkistys sekä muut syyt. Vastaajat, jotka pyöräilevät vain harvoin tai ei koskaan, perustelevat pyöräilemättä jättämistä yleisimmin sillä, että muu liikkumistapa on mieluisampi (20 %), pyörää ei ole saatavilla (15 %) tai sillä, että oma terveys/korkea ikä ei tue pyöräilyä (12 %). Pyöräilemättömistä vastaajista 11 % vastaa syyksi

turvattomuuden tunteen liikenteessä, osuus on suurempi kuin minään aiempana tutkimusvuotena (vuonna 2022 osuus oli 6 %).

Tutkimuksen mukaan Helsingin asukkaat tukevat edelleen vahvasti kaupungin tavoitetta edistää pyöräilyä ja parantaa pyöräilyoloja: 91 % aikuisväestöstä suhtautuu myönteisesti pyöräilyn edistämiseen. Kannatuksessa on kuitenkin havaittavissa laskua vuosien ajan ja pyöräilyn edistämistä vahvasti puoltavien osuus (68 %) laski nyt 7 %-yksikköä edellisestä kyselystä. Kannatuksen hiipuminen näkyi sekä pyöräilijöiden että ei-pyöräilijöiden vastauksissa. Pyöräilevistä asukkaista 88 % pitää Helsinkiä hyvänä tai melko hyvä pyöräilykaupunkina. Tyytyväisyys on pysynyt lähes samalla tasolla kuin vuosina 2018, 2020 ja 2022.

Näkemyks pyöräilyn turvallisuudesta ja sujuvuudesta Helsingissä laski hieman edellisestä kyselystä. Yleisesti pitkällä aikavälillä näiden kokeminen on kuitenkin ollut kasvussa. Pyöräilyn Helsingissä turvallisena tai melko turvallisena kokevien osuus (78 %), vuonna 2022 vastaava osuus oli (81 %). Noin joka viides pyörää käyttävistä asukkaista kokee turvattomuutta liikkueessaan pyörällä Helsingissä. Erityisesti nuoret ikäryhmät kokivat pyöräilyn jonkin verran turvattommaksi kuin aikaisemmin. Pyöräilyä Helsingissä melko sujuvaksi tai sujuvaksi luonnehtivien osuus (86 %) on myös kasvanut selvästi vuodesta 2014 (79 %). Eri ikäryhmistä sujuvuuden kokeminen heikkeni kuitenkin erityisesti nuorten, 18–24-vuotiaiden keskuudessa. Tutkimuksen mukaan juuri sujuvuutta parantamalla voidaan parhaiten vaikuttaa pyöräilijöiden käsitykseen Helsingistä pyöräilykaupunkina.

Edellisen vuoden tavoin tyytyväisimpiä pyöräilyn olosuhteisiin liittyvistä asioista pyöräilevät asukkaat ovat pyöräväylien hoitoon talvikauden ulkopuolella (91 % tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä), pyöräilyn ajomukavuuteen (72 % tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä) ja pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden väylien erotteluun (70 % tyytyväisiä tai melko tyytyväisiä). Ajomukavuuden kokemisen osalta tulos heikkeni hieman edellisestä kyselystä. Yleisesti muutokset edelliseen vuoteen mitattuna ovat hyvin pieniä, eniten parannusta verrattuna vuoden 2022 barometriin havaittiin pyöräilyn opastuksessa, tiedottamisessa sekä pyöräväylien talvihoidossa. Talvihoidon osalta on hyvä huomata, että suuri pudotus tapahtui vuosien 2020 ja 2022 välillä ja nyt tulos on hieman palautunut, mutta ei yhtä hyväksi kuin se oli vuonna 2020. Nyt yhteensä noin 29 % vastanneista pyöräilijöistä oli tyytyväinen tai melko tyytyväinen talvihoidon, kun taas tyytymättömiä ja melko tyytymättömiä oli 32 %. Positiivisten vastauksien osuus kasvoi noin 4 %-yksikköä edellisestä tutkimuskerrasta, mutta tyytymättömien osuus oli lähes sama edellisen tuloksen kanssa. Myös pyöräilyyn soveltuvien reittien määrään kanta-kaupungissa ja polkupyörien pysäköintimahdollisuuksiin ollaan hieman aiempaa tyytyväisempiä.

Selvästi eniten tyytymättömyyttä herättää pyöräväylien työmaa-aikaiset poikkeusjärjestelyt, joihin useampi kuin joka toinen pyörää käyttävä asukas on edelleen tyytymätön. Osuus oli lähes sama kuin edellisellä kerralla. Aikaisempien kyselyiden tavoin monet ovat tyytymättömiä riisteysalueiden järjestelyihin pyöräilijöille (tyytymättömien osuus 43 %).

Asuinpaikan suhteen tyytyväisyydessä ei ole tapahtunut kovin selviä muutoksia verrattuna aikaisempaan, mutta kantakaupungissa asuvat ovat esikaupungissa asuvia useammissa asioissa jonkin verran aiempaa tyytymättömämpiä. Lisäksi miehet ovat yleisesti naisia tyytyväisempiä lähes kaikissa asioissa.

Helsingiläisten pyörällä liikkumista voidaan kyselyn mukaan lisätä ennen kaikkea panostamalla pyörien pysäköintipaikkojen turvallisuuteen. Kyseinen tekijä on ollut vastausten kärjessä jokaisen Pyöräilybarometrin tuloksissa. Tämän lisäksi enemmän pyöräilemään saisi pyöräväyläverkon kattavuuden ja yhtenäisyyden parannukset sekä pyöräilyn turvallisuuden parantaminen. Vastauksissa ei ole tapahtunut suurta muutosta verrattuna edellisen pyöräilybarometrin tuloksiin, mutta pitkällä aikavälillä erityisesti pyöräilyverkon kattavuuteen sekä yhtenäisyyteen sekä turvallisuuteen liittyvien vastausten osuus on ollut loivassa laskussa. Erityisesti nuoret aikuiset (18–24-vuotiaat) kokivat, että monilla parannuksilla olisi myönteinen vaikutus pyöräilyn lisäämisen kannalta. Pyöräilyn turvallisuuden parantaminen lisäisi myös erityisesti naisten pyöräilyä.

Sähköavusteisten pyörien käyttö on kasvanut tasaisesti. Nyt 10 %:lla asukkaista on käytettävissä sähköavusteinen polkupyörä, edellisellä kerralla vuonna 2022 vastaava luku oli 6 % ja vuonna 2020 3 %. Tavapyörä on käytössä 4 %:lla vastaajista, määrä kasvoi hieman edellisestä kyselystä. Näistä noin puolet on sähköavusteisia.

Helsingin yhteiskäyttöisten sähköpotkulautojen säännöllinen käyttö on laskenut jonkin verran: vähintään muutaman kerran kuukaudessa yhteiskäyttöpotkulautoja käyttävien osuus oli tutkimusajankohtana 9 %, edellisellä kerralla vastaava osuus oli 12 %. Yleisin yhteiskäyttöpotkulaudalla tehty matkatyyppi on matka harrastukseen tai muuhun vapaaajan viettoon ja toiseksi yleisin huviajelu. Molempien kohdalla kuitenkin aikaisempaa pienempi osuus vastaajista kertoi tekevänsä näitä matkoja.

Kaikilta vähintään joskus pyöräileviltä (myös muilta kuin vähintään kerran viikossa pyöräileviltä) kysyttiin pyöräilyä alkoholin vaikutuksen alaisena viimeisen kuukauden aikana. Lisätäsmennyksenä kysymyksessä oli ohjeena: ”humaltuneena, kun et enää lähtisi auton rattiin”. Vastaajista 85 % kertoo, etteivät ole kertaakaan pyöräilleet alkoholin vaikutuk-

sen alaisena kuukauden aikana, 15 % on pyöräillyt vähintään kerran. Pyöräily alkoholin vaikutuksen alaisena on selvästi yleisempää miehillä (21 %) kuin naisilla (10 %). Vähintään joskus yhteiskäyttöisiä sähköpotkulautaa käyttävien vastaajien osalta 88 % kertoi, ettei ole kertaakaan käyttänyt yhteiskäyttöistä sähköpotkulautaa alkoholin vaikutuksen alaisena, 12 % on käyttänyt sellaista vähintään kerran. Pyörän tavoin myös sähköpotkulaudan käyttö alkoholin vaikutuksen alaisena on yleisempää miehillä (16 %) kuin naisilla (8 %).

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Katja Moilanen, liikennetutkija, puhelin: 09 310 21385
katja.moilanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Pyöräilybarometri 2024 raporttiluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 729

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyynnöstä Länsiväylän tiejärjestelyistä Koivusaaren kohdalla

HEL 2024-013495 T 08 00 01

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Länsiväylän tiejärjestelyjen kehittäminen on edellytys Koivusaaren alueen rakentamiseksi asuin- ja työpaikka-alueeksi. Tiesuunnitelma perustuu osayleiskaavoituksen yhteydessä laadittuun Länsiväylän alueva-raussuunnitelmaan ja sen tarkentamiseen asemakaavoituksen aikana tiesuunnitelman tarkkuuteen.

Kaupungin kannalta on tärkeää, että hyväksytyt tiesuunnitelma ja kuu-lutettu hyväksymispäätös antavat oikeuden ryhtyä rakentamaan tietä, jollei muutoksenhakutuomioistuin toisin määrää. Kaupunki pyytää te-kemään hyväksymispäätöksen viipymättä.

Tiesuunnitelmaa ei voi toteuttaa kaikilta osin ennen kuin aluehallintovi-raston päätös vesilupahakemuksesta on voimassa. Kaupunki on hake-nut aluehallintovirastolta vesilain mukaista lupaa osayleis- ja asema-kaavojen toteuttamisen edellyttämien ruoppausten, täyttöjen ja muun vesirakentamisen suorittamiseksi. Aluehallintovirasto on tehnyt päätök-sen, mutta päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen. Asian käsittely on kesken. Tiesuunnitelman toteuttaminen edellyttää ramppien R3 ja R4 alueella ruoppausta ja täyttöä, Koivusaaren sillan uusimista ja uu-den virtausaukon rakentamista Länsiväylän penkereen poikki. Lisäksi Länsiväylän erikoiskuljetusten reitin siirtäminen kulkemaan Vaskilah-denkadun kautta edellyttää kadulla vesiluvan alaisia töitä.

Toteutussuunnittelun aikana tulee moottoritien väyläympäristöä edel-leen kehittää melusteiden ja istutusten osalta. Vesistön äärellä olevien läpinäkyvien melusteiden määrää tulisi vielä lisätä, kuitenkin siten, et-tä linnuston, kunnossapidon ja rakenteen toimivuuden näkökulmat on huomioitu. Samoin istutusten määrää ramppikolmioissa on lisättävä.

Kaupunki esittää, että Jorvaksentien rakentamista varten hankittujen kiinteistöjen tieoikeus lakkautetaan ensimmäiseen asemakaavaan si-sältyvien yleisten alueiden ja kortteleiden osilla erillisellä ELY-keskuksen päätöksellä tai viimeistään maantietoimituksessa. Asiaa on avattu tarkemmin perusteluissa.

Vastaukset kysymyksiin

Vastauksena Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen esittämiin kysymyksiin todetaan Kaupunkiympäristön toimialan osalta:

Kaupunki on ilmoittanut verkkosivuilla tiesuunnittelun aloittamisesta 1.2.2019. Lisäksi on julkaistu lehti-ilmoitukset Helsingin Uutisissa ja Hufvudstadsbladetissa 2.2.2019. Suunnitelmaluonnokset ovat olleet esillä mielipiteiden antamista varten 9.-22.11.2022 ja asiasta on julkaistu suomen- ja ruotsinkieliset lehti-ilmoitukset Lauttasaari-lehdessä ja Länsiväylä-lehdessä 9.11.2022. Kaupunki on ilmoittanut katu- ja tiesuunnitelmien nähtävillä olosta osallisille 18.9.2024 lähetetyllä kirjeellä. Sama ilmoitus on ollut katusuunnitelmien nähtävillä olon 2.10.-1.11.2024 ensimmäisenä päivänä myös kaupungin verkkosivuilla. Ilmoituksessa on kerrottu tiesuunnitelman tulevan nähtävillä valtion liikenneväylien suunnittelu -palveluun. Kaupunki on julkaissut 21.10.2024 kuulutuksen tiesuunnitelman asettamisesta nähtävillä Valtion liikenneväylien suunnittelu -palvelussa. Länsiväylän tiejärjestelyjä on esitelty osayleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen yhteydessä. Tärkeimmät tiesuunnitelman piirustukset ja asiakirjat ovat olleet tutustuttavissa myös kaupungin karttapalvelussa.

Hanke tukee valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteita. Se turvaa kansainvälisen liikenteen sujuvuuden Länsisatamaan ja se parantaa elinkeinoelämän ja työmatkaliikenteen sujuvuutta. Järjestelyillä tuetaan joukkoliikenteeseen ja kestäviin liikkumismuotoihin tuettava kaupunkirakenteen tiivistämistä sekä vähennetään onnettomuusriskejä. Järjestelyissä on otettu keskeisesti huomioon kestävien liikkumismuotojen tarpeet ja hanke vähentää hieman liikenteen kasvihuonepäästöjä. Toimenpiteet tukeutuvat nykyisen kantatien 51 kehittämiseen, hanke parantaa liikenteen taloudellisuutta ja se on kokonaisuutena taloudellisesti kannattava. Myös alueellisen liikennejärjestelmän tavoitteet on otettu huomioon Helsingin seudun MAL-sopimuksessa vuosille 2024-2035. Länsiväylän parantaminen rakentamalla Koivusaaren eritasoliittymä sisältyy sopimukseen.

Länsiväylän tiesuunnitelman alueella on voimassa 24.3.2017 voimaan tullut Koivusaaren osayleiskaava no. 12180. Kaava-alue kattaa nykyisen Katajajarjun eritasoliittymän länsipuoleisen alueen. Liittymiä ei merkitä yleiskaavaan. Koivusaaren alueella on voimassa 22.5.2023 voimaan tullut Koivusaaren asemakaava no. 12587. Katajajarjun eritasoliittymä sijoittuu asemakaavan no. 4866 alueelle, joka on tullut voimaan 28.4.1961. Osin tiesuunnitelman alueella on voimassa Länsimetron maanalainen asemakaava no. 11800, joka on tullut voimaan 31.12.2009. Osayleiskaava ja asemakaavat ovat oikeusvaikutteisia. Tiesuunnitelma on voimassa olevien asemakaavojen mukainen. Länsi-

väylän ympäristön osayleiskaava, joka on vireillä, koskee myös Koivusaarta. Kaupunkiympäristölautakunta on päättänyt osayleiskaavan suunnitteluperiaatteista 18.4.2023. Osayleiskaavan ratkaisut tarkentuvat kaavaprosessin seuraavissa vaiheissa.

Kaupunki laatii tiesuunnitelman ratkaisuihin ja toteuttamiseen liittyvät omat suunnitelmansa. Osa suunnitelmista laaditaan yhteistyössä korttelialueiden kehittäjien kanssa. Kaupunki vastaa näiden suunnitelmien käsittelyprosessista hankkeen toteuttamisen edellyttämässä aikataulussa. Länsiväylään liittyvät katusuunnitelmat on jo laadittu. Maantien varteen sijoittuvan Länsibaanan ja virkistysalueiden suunnitelmat laaditaan, kun suunnittelu on ajankohtaista.

Kaupungilla ei ole tiedossa huomautettavaa tiesuunnitelmaan sisältyviin siltoihin, melusteisiin, tukimuureihin tai muihin merkittäviin rakenteisiin, mutta on korostettava, että ne ovat vielä yleispiirustuksia. Esitettyjen periaatteiden mukaan voidaan jatkaa suunnittelua tarkemmalle tasolle.

Kaupunki luovuttaa korvaukset asemakaavassa osoitetun maantien tekemiseen tarvittavan tieoikeuden omistamallaan maa-alueella.

Katujen alueet ovat kaupungin omistuksessa. Pääsääntöisesti kaupunki vastaa katujen rakentamisen kustannuksista tai niistä päätetään erikseen toteutussojimuksella.

Tiesuunnitelman edellyttämät kadut rakennetaan mahdollisimman samanaikaisesti tietöiden kanssa. Toteutusjärjestys sovitaan ELY-keskuksen kanssa, sillä toteutusjärjestyksellä on merkitystä liikenneverkon toimivuuteen.

Samanaikaisesti nähtävillä olleisiin katusuunnitelmiin on saatu muistutuksia, joista osa koskee myös tiesuunnitelmaa. Kaupunki on lähettänyt kaikki saadut muistutukset ELY-keskukseen tiesuunnitelman nähtävillä olon päätyttyä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jukka-Pekka Tarkkala, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 37302
jukka.tarkkala(a)hel.fi
Maria Ruuska, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 37559
maria.ruuska(a)hel.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö Länsiväylän tiesuunnitelmasta

- 2 Tiesuunnitelman suunnitelmakartta
- 3 Tiesuunnitelman suunnitelmaselostuksen tiivistelmä
- 4 Tiesuunnitelman hyväksymisehdotus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Lausunto kaupunginhallitukselle on pyydetty 20.12.2024 mennessä. Kaupungin tulee antaa lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle 15.1.2025 mennessä.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää 11.10.2024 Helsingin kaupungin lausuntoa tiesuunnitelmasta Kantatien 51 (Länsiväylä) tiejärjestelyt Koivusaaren kohdalla, Helsinki ja Espoo, tiesuunnitelma. Lisäksi ELY-keskus pyytää, että kaupunki toimittaa eri lähetekirjeellä mahdollisesti tiesuunnitelmaa vastaan tehdyt muistutukset ennen nähtävillä olon päättymistä.

Lisäksi pyydetään tarkistamaan suunnitelma-aineistossa olevat kaa-vaotteet ja -määräykset sekä oikaisemaan mahdolliset virheet ja täydentämään puuttuvan kaava-aineiston.

Lausuntopyynnössä pyydetään kiinnittämään lausuntoa annettaessa huomiota seuraaviin tiesuunnitelman käsittelyä ja sisältöä koskeviin asioihin:

- tiesuunnitelmaa koskevat muistutukset toimitetaan ELY-keskukselle ennen nähtävilläoloajan päättymistä
- ELY-keskus varaa kaupungille mahdollisuuden lausua muistutuksista ja täydentää lausuntopyyntöä nähtävilläoloajan jälkeen
- tiesuunnitelman alustavat kokonaiskustannukset ovat 52 miljoonaa euroa ja hankkeen kustannusjaosta valtion ja Helsingin kaupungin kesken sovitaan erikseen.

ELY-keskus pyytää kaupunkia ilmoittamaan tai ottamaan kantaa seuraaviin asioihin:

- Onko kaupunki ilmoittanut verkkosivuillaan suunnittelun aloittamisesta, vuorovaikutuksen kutsusta ja suunnitelman nähtäville asettamisesta?

- Onko tiesuunnitelmassa otettu huomioon valtakunnallisen ja alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden toteutuminen kunnan alueella?
- Mitkä oikeusvaikutteiset yleis-, asema- ja ranta-asemakaavat ovat suunnitelman alueella lausuntopyynnön ajankohtana voimassa tai hyväksytyjä? Ovatko kaavat yhdenmukaiset suunnitelman kanssa? Jos kaavoitustilanteessa on tapahtunut muutoksia nähtäville asetettavassa suunnitelmassa kuvatussa, pyydetään kaupunkia yksilöimään muuttuneet kaavat lausunnossaan.
- Laatiiko kaupunki tiesuunnitelman ratkaisuihin ja toteuttamiseen liittyvät omat suunnitelmansa sekä vastaako kaupunki suunnitelmien käsittelyprosessista hankkeen toteuttamisen edellyttämässä aikataulussa?
- Onko kaupungilla huomauttamista tiesuunnitelmaan sisältyviin siltoihin, melusteisiin, tukimuureihin tai muihin merkittäviin rakenteisiin?
- Onko kaupunki valmis luovuttamaan maantien tekemiseen tarvittavan omistamansa maa-alueen korvauksetta tietarkoituksiin
- Hankkiiko ja luovuttaako kaupunki maa-alueen maantien rakentamisesta aiheutuvien asemakaavan mukaisten katujen tekemistä varten
- Toteuttaako kaupunki suunnitelman toteuttamisen edellyttämät katujärjestelyt samanaikaisesti tietöiden kanssa?

Kaupungin lausunto, vastineet muistutuksiin ja muu aineisto pyydetään toimittamaan 15.1.2025 mennessä. Lausuntoon on liitettävä asian asiantunnus UUDELY/16082/2024. Lausuntopyynnön liiteaineisto on ladattavissa linkillä valtion liikenneväylien suunnittelu -palvelusta.

Tiesuunnitelman laatiminen ja suunnitteluyhteistyö

Tiesuunnitelman laatiminen on tullut vireille Helsingin kaupungin aloitteesta. Maankäytön suunnittelun alussa ja osayleiskaavan laatimisen aikana laadittiin yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen, Väyläviraston ja Espoon kaupungin kanssa Länsiväylän aluevaraussuunnitelma ja sen tarkistus. Suunnittelutyön aikana oli esillä useita vaihtoehtoja. Kiinteä osa suunnittelua oli selvitysten ja vaikutusarvioiden laatiminen.

Kun kaupunginvaltuuston hyväksymä osayleiskaava oli saanut lain voiman, haettiin vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaisia lupia osayleiskaavan edellyttämää esirakentamista varten.

Asemakaavoituksen loppuvaiheessa käynnistettiin tiesuunnitelman laatiminen aloituskuulutuksella, laadittiin Länsiväylän tiejärjestelyille suunnitteluperusteet, alustava tiesuunnitelma sekä alustavia katusuunnitelmia selvityksineen. Tässä yhteydessä laadittiin taitorakenteiden yleis-

suunnitelmien luonnoksia sekä osallistuttiin kansialueen hankkeiden suunnitteluun. Tavoitteena oli varmistua asemakaavamerkintöjen riittävästä tarkkuudesta, kustannusarviosta ja muista vaikutuksista.

Kun kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt asemakaavan, jatkettiin tiesuunnitelman laatimista. Tiesuunnittelun aikana on tehty yhteistyötä Helsingin ja Espoon kaupunkien, Uudenmaan ELY-keskuksen, Väyläviraston sekä useiden viranomaisten ja laiteomistajien kanssa. Koivusaaren aluerakentamisprojektin puitteissa on tehty suunnittelu-yhteistyötä myös muiden tahojen kanssa, joita tiesuunnitelma ei suoraan koske, kuten esimerkiksi Länsimetro Oy ja IKEA Real Estate Oy. Yhtiöllä on ollut suunnitteluvaraus Länsiväylän päälle ja rinnalle sijoittuvalle korttelialueelle. Länsimetron suunnittelussa ja rakentamisessa on alusta lähtien varauduttu metroaseman läntisen sisäänkäynnin rakentamiseen Koivusaaren.

Suunnittelun aikana on todettu, että tiesuunnitelma on toteutettavissa asemakaavassa esitetyllä tavalla. Tiesuunnitelman kanssa samanaikaisesti laaditut katusuunnitelmat ovat olleet nähtävillä 2.10.–1.11.2024. Tavoitteena on hyväksyä katusuunnitelmat vuoden 2024 aikana.

Tiesuunnitelman kuvaus ja tavoitteet

Länsiväylä on pääväylä Helsingin, Espoon ja läntisen Uudenmaan välillä. Väylä jakaa liikennettä kaikille kehäteille. Kehä I:n liittymä on Koivusaaren läheisyydessä. Länsiväylän itäpäässä on kantakaupungin työpaikka-alue, asuntoalueet ja Länsisatama, joka on kansainvälisen laivaliikenteen terminaali. Aikaisemmin Länsiväylä oli vilkkain Helsingin sisään-tuloväylistä, mutta Keski-Uudenmaan rakentamisen myötä Tuusulanväylän liikennemäärä on kasvanut suuremmaksi. Etelä-Espoon vilkkaasta rakentamisesta huolimatta liikennemäärä ei ole kasvanut Länsiväylällä samalla tavalla, koska Länsimetro palvelee liikkumistarvetta Helsingin suunnassa. Liikennemäärä kuitenkin kasvaa koko ajan ja myös Länsisatamaa ollaan kehittämässä lähivuosina.

Länsiväylä ei ole liikenne- ja viestintäministeriön asetuksen mukainen maanteiden pääväylä. Tavoitetilanteessa Länsiväylä on nykyiseen tapaan moottoritie, kaistoja on kolme molempiin suuntiin ja suunnittelu-nopeus on 80 km/h. Hanasaaren eritasoliittymä säilyy, Koivusaaren rakennetaan uusi molempien suuntien eritasoliittymä ja Katajaharjun länsisuunnan eritasoliittymä poistuu. Suurten erikoiskuljetusten reitti johdetaan Länsiväylältä Vaskilahdenkadun kautta Lauttasaarentielle. Tavoitemitat ovat 7x7 m, kun ne nykyään ovat 6x6 m. Länsiväylän yli rakennetaan kansi, jolle sijoittuu kortteleita ja Koivusaaren puistokatu.

Länsiväylän alittava Telkkäkujan alikulkukäytävä uusitaan nykyiselle paikalle.

Länsiväylän tiejärjestelyiden tavoitteena on mahdollistaa Koivusaaren alueen kehittäminen maankäytön suunnitelmien mukaisesti. Tiesuunnitelman vaikutukset kohdistuvat pääosin Koivusaaren rakennettavalle uudelle maankäytölle, mutta sillä on myös välillisesti merkittäviä vaikutuksia ympäristöönsä sekä laajemmin Helsingin kaupunkirakenteen kehittymiseen kestävien kulkuyhteyksien varrella. Eritasoliittymän muutokset vaikuttavat myös läntisen Lauttasaaren nykyisiin asukkaisiin, joille muodostuu pidempiä reittejä Länsiväylälle Espoon suuntaan matkustettaessa. Kuitenkin uusi eritasoliittymä palvelee liikennettä kaikkiin suuntiin.

Hankkeen yhteydessä parannetaan jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä Länsiväylän molemmin puolin. Hankkeeseen sisältyy myös uusi virtausaukko Länsiväylän vesistöpenkereen läpi, mikä edistää veden vaihtuvuutta Lehtisaarenselällä. Nykyinen Koivusaaren vesistösilta uusitaan. Melusteitä parannetaan ja yhdessä uusien rakennusten kanssa Länsiväylän liikennemelun leviäminen vähenee merkittävästi.

Hanke vähentää liikenteen kustannuksia ja on taloudellisesti kannattava. Sen hyöty-kustannussuhde on 1,85. Laskelmassa on otettu huomioon Koivusaaren rakennettavien kortteleiden tuottama liikenne. Hyötyjen kannalta tärkein yksittäinen tekijä on lähes kokonaan käyttöä vaille jääneiden bussikaistojen avaaminen sekaliikennekaistoiksi. Suuri hyötyerä on myös parantunut meluntorjunta.

Kaavatilanne ja maankäyttö

Tiesuunnitelman selostuksessa ja lausunnossa annetuissa vastauksissa on kuvattu lainvoimaiset osayleis- ja asemakaavat. Koivusaaren asemakaavan toteuttaminen edellyttää Länsiväylän tiejärjestelyitä. Tiejärjestelyt tulisi toteuttaa heti aluksi, jotta Koivusaaren saadaan rakentamista palveleva kokoojakatu ja eritasoliittymä alueen rakentamisen alusta alkaen.

Koivusaaren kannen erityispiirteet

Länsiväylän ylittävän Koivusaaren kannen suunnitelma perustuu asemakaavan laatimisen yhteydessä laadittuun liikekorttelin viitesuunnitelmaan. Kannen suunnitelmaa on tarkennettu tie- ja katusuunnitelmien laatimisen yhteydessä. Kannen perustaminen Länsimetron huolto- ja pelastustunnelin kohdalla tarkentui. Kansi ei sijaitse varsinaisen metro-tunnelin päällä.

Tiesuunnittelun lähtökohdat on kirjattu 20.6.2020 laadittuun tiesuunnitelmavaiheen suunnitteluperusteisiin. Koivusaaren kannen osalta lähtökohdista ovat muita taitorakenteita korkeammat seuraamus- ja luotettavuusluokat. Länsiväylällä on kannen kohdalla vähintään 5,2 m korkea vapaatila. Koska Koivusaaren kannen leveys on alle 100 m, ei rakenne muodosta liikennetunnelia. Liikenteenhallinnan yleissuunnitelmaa ei ole ollut tarpeen laatia tiesuunnittelun yhteydessä, mutta on laadittu palvelutasovastaavuusarviointi, jossa on muun muassa jatkosuunnittelussa huomioon otettavat asiat. Koivusaaren kohdalla olevat nykyiset laitteet LAM-piste, tiedotusopaste varoitusmerkkeineen, tiesääasema, liikennekamera ja keskikaistapuomi tulevat uusittaviksi.

Koivusaaren kannen kohdalla varaudutaan mahdollisiin myöhempään laitetarpeisiin rakentamalla suojaputkia. Väyläosalla on jo nykyisellään automaattivalvonnan tarvetta. Länsiväylän alku Ruoholahden ja Kehä I välillä on henkilövahinko-onnettomuuksien tiheydellä mitattuna vaarallimpien joukossa. Nykyinen ajosuorite on noin 96 milj. ajoneuvokilometriä, mikä kasvaa Koivusaaren alueen toteuttamisen aikana noin 122 milj. ajoneuvokilometriin. Henkilövahinko-onnettomuuksien määrä on nykytilanteessa noin 3,52 onn./v ja lopputilanteessa noin 3,22 onn./v. Tiesuunnitelman alueella Koivusaaren kohdalla on tapahtunut keskimäärin 1,2 henkilövahinko-onnettomuutta vuodessa. Eritasoliittymän järjestelyiden on arvioitu parantavan liikenneturvallisuuksi lievästi. Koivusaaren kannen kohdalla ei ole erityistä riskiä liikenneturvallisuuden suhteen.

Pelastuslaitoksella ei ole liikenteenhallinnan osalta vaatimuksia kannen alueella. Pelastustoiminnan kannalta tärkeintä on päästä tapahtumapaikalle mahdollisimman nopeasti. Koivusaaren kannen kohdalla Länsiväylä reunustetaan betonikaiteilla ja palonsuojalevyillä. Pesuvedet kerätään länsipuolelle pesuvesialtaaseen.

Kiinteistöt ja tieoikeus

Kantatie 51:n nykyinen maantiealue on rakennettu noin 1935 ja sen tietoimitus on rekisteröity 20.5.1940. Maantiealue on lain mukaan siirtynyt Helsingin kaupungin omistukseen nykyisen ensimmäisen asemakaavan saadessa lainvoiman 22.5.2023.

Helsingin kaupunki luovuttaa omistamansa asemakaavan mukaisen liikennealueen (LT) tieoikeuden korvauksetta Suomen valtiolle.

Helsingin kaupunki pyytää Suomen valtiota lakkauttamaan tarpeettomiksi käyvät maantiealueen tieoikeudet asemakaavan LT-alueen ulkopuolella, jotta asemakaava voidaan siltä osin toteuttaa. Nämä pienialaiset alueet on asemakaavassa pääosin osoitettu katualueeksi, pieneltä osin liike- ja toimistotontiksi kortteleissa 31164 ja 31165. Uudet korttelit

ylittävät osin liikennealueen, mutta tältä osin tieoikeuden poistaminen ei luonnollisesti ole tarpeen.

Toteutusvalmius ja kustannukset

Koivusaaren oikeusvaikutteinen asemakaava on saanut lain voiman. Laadittu tiesuunnitelma ja katusuunnitelmat ovat asemakaavan mukaiset. Niistä ei ole vielä hyväksymispäätöstä. Tiesuunnitelman osalta päätöksen tekee Liikenne- ja viestintävirasto ja katusuunnitelmien osalta kaupunkiympäristölautakunta.

Asemakaavan tullessa voimaan ovat kaavan mukaiset liikennealueet, katualueet ja muut yleiset alueet siirtyneet kaupungin omistukseen. Alueet olivat lähes kokonaan kaupungin omistuksessa myös aikaisemmin.

Asemakaavan toteuttaminen edellyttää vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaisia lupia, jotka ovat vesitalouslupa ja ympäristölupa. Lupahakemukset on tehty 2018 ja aluehallintovirasto on tehnyt niistä päätökset. Päätöksistä on valitettu hallinto-oikeuteen, joka on käsitellyt osan valituksista ja palauttanut vuonna 2024 lupa-asian käsittelevän aluehallintovirastoon. Hallinto-oikeus katsoo, että alueen toteuttamisen vaikutusten arviointi olisi tullut tehdä myös ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä sen lisäksi, että vaikutusten arviointi on tehty maankäytön suunnittelun ja lupahakemuksen laatimisen yhteydessä. Lupapäätöksissä oli myös määräyksiä, joilla alueen toteuttamisen vaikutuksia ohjataan. Kaupunki on tehnyt valituslupahakemuksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Länsiväylän tiejärjestelyiden ja Koivusaaren katujen rakentaminen edellyttää voimassa olevaa vesitalouslupaa.

Helsingin kaupunki on varautunut taloussuunnittelussa Koivusaaren alueen rakentamiseen ja Länsiväylän tiejärjestelyiden toteuttamiseen yhdessä Uudenmaan ELY-keskuksen ja Väyläviraston kanssa. Koivusaaren eritasoliittymä sisältyy Helsingin seudun kuntien ja valtion väliin MAL-sopimukseen 2024-2035. Sopimuksessa valtion rahoitusta hankkeelle on varattu enintään 14,3 miljoonaa euroa ja lopusta vastaa Helsingin kaupunki. Sopimuksen mukaan, mikäli hanke ei ole toteutusvalmiudessa maaliskuun 2026 loppuun mennessä, kohdistetaan rahoitus toiseen MAL-sopimuksen kohteeseen (metro- ja juna-asemien peruskorjaus ja parantaminen).

Länsiväylän tiejärjestelyiden ja Koivusaaren aloitusvaiheen katujen kustannusarvio on 52 milj. euroa (alv 0 %). Summaan sisältyy Koivusaaren kannen infrakansi ja useita muita siltoja sekä tukimuureja. Länsiväylän järjestelyiden kustannusarvio on 23 milj. euroa. Näiden lisäksi

tulee alusta alkaen tehdä esirakentamista yleisillä alueilla ja tonteilla. Esirakentaminen on pääasiassa ruoppausta vesialueella sekä täyttää vesi- ja maa-alueilla.

Koivusaaren maa-alueella voidaan vähäisessä määrin tehdä aluerakentamista valmistelevia maanrakennus- ja purkutöitä ennen vesitalousluvan tulemistä voimaan.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jukka-Pekka Tarkkala, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 37302
jukka.tarkkala(a)hel.fi
Maria Ruuska, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 37559
maria.ruuska(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö Länsiväylän tiesuunnitelmasta
- 2 Tiesuunnitelman suunnitelmakartta
- 3 Tiesuunnitelman suunnitelmaselostuksen tiivistelmä
- 4 Tiesuunnitelman hyväksymisehdotus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 10.12.2024 § 709

Kaupunkiympäristölautakunta 03.12.2024 § 683

§ 730

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle vuokrausperiaatteiden määrittämiseksi asuntotonteille, joiden maanvuokrasopimukset päättyvät vuonna 2025

HEL 2024-015033 T 10 01 01 02

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että Helsingin kaupungin kaupunginosissa 14. (Taka-Töölö), 15. (Meilahti), 16. (Ruskeasuo), 21. (Hermanninmäki), 22. (Vallila), 23. (Toukola), 24. (Kumpula), 26. (Koskela), 28. (Oulunkylä), 29. (Haaga), 30. (Munkkiniemi), 33. (Kaarela), 38. (Malmi), 39. (Tapaninkylä), 43. (Herttoniemi), 45. (Vartiokylä), 46. (Pitäjänmäki), 47. (Mellunkylä) ja 49. (Laajasalo) sijaitsevien, liitteessä 1 mainittujen tonttien tai niistä muodostettavien tonttien vuokrausperiaatteet vahvistetaan myöhemmin päätettävistä ajankohdista alkaen 31.12.2080 saakka siten, että tonttien vuosivuokrat määrätään alla 1 kohdassa olevan luettelon mukaisesti pitäen perusteena kunkin kaupunginosan ja tonttityypin kohdalla mainitun suuruista kerrosneliömetrihintaa, sekä noudattaen jäljempänä mainittuja periaatteita:

1

Kaupunginosa	Tonttityyppi	Euroa/ k-m ²
14. Töölö, Taka-Töölö	Kerrostalotontit	1080
15. Meilahti, Meilahti (etelä)	Pientalotontit	1650*
16. Ruskeasuo, Vanha Ruskeasuo	Kerrostalotontit	870
21. Hermanninmäki, Hermanninmäki	Kerrostalotontit	720
22. Vallila	Kerrostalotontit	720
23. Toukola	Kerrostalotontit	600
24. Kumpula	Kerrostalotontit	600
26. Koskela	Kerrostalotontit	468
28. Oulunkylä, Patola	Kerrostalotontit	570
28. Oulunkylä, Maunula	Kerrostalotontit	510
28. Oulunkylä, Veräjämäki	Kerrostalotontit	510
28. Oulunkylä, Veräjämäki	Pientalotontit	630
29. Haaga, Etelä-Haaga	Kerrostalotontit	660
29. Haaga, Kivihaka	Kerrostalotontit	510
30. Munkkiniemi, Vanha Munkkiniemi	Kerrostalotontit	1080
30. Munkkiniemi, Niemenmäki	Kerrostalotontit	600
33. Kaarela, Kannelmäki	Kerrostalotontit	405
38. Malmi, Pihlajämäki	Kerrostalotontit	345
38. Malmi, Ala-Malmi	Rivitalotontit	450
38. Malmi, Ylä-Malmi	Kerrostalotontit	405

39. Tapaninkylä, Tapaninvainio	Omakotitalotontit	600
43. Herttoniemi, Roihuvuori	Kerrostalotontit	420
45. Vartiokylä, Myllypuro	Kerrostalotontit	390
45. Vartiokylä, Myllypuro	Rivitalotontit	450
45. Vartiokylä, Puotinharju	Kerrostalotontit	360
45. Vartiokylä, Puotinharju	Rivitalotontit	360
45. Vartiokylä, Puotila	Kerrostalotontit	420
46. Pitäjänmäki, Reimarla	Kerrostalotontit	450
47. Mellunkylä, Kontula	Kerrostalotontit	345
47. Mellunkylä, Kontula	Rivitalotontit	360
49. Laajasalo, Yliskylä	Kerrostalotontit	480
49. Laajasalo, Yliskylä	Rivitalotontit	690
49. Laajasalo, Tullisaari	Kerrostalotontit	480

*Lisäksi Etelä-Meilahdessa rannan välittömässä läheisyydessä sijaitseville tonteille määrätään 25 % korotus mainittuun periaatteeseen sekä omarantaisille tonteille 50 % korotus mainittuun periaatteeseen.

Edellä mainittuja vuokrausperiaatehintoja noudatetaan, ellei lainsäädännöstä muuta johdu.

2

Asuntotonttien sopimuksia uusittaessa maanvuokra määritetään tontille rakennetun pääkäyttötarkoituksen mukaisen kerrosalan (k-m²), kuten asuinkerrosalan, perusteella. Maanvuokran perusteena oleva kerrosala määritetään rakennuspiirustuksista. Määrityksessä noudatetaan ympäristöministeriön julkaisemassa ympäristöopas 72:ssa kerrosalasta todettua sekä maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelun vakiintuneesti käyttämiä liitteestä 3 ilmeneviä poikkeuksia sekä muutoin kaupunkiympäristön toimialan toimivaltaisen viranhaltijan päättämällä tavalla.

3

Maanvuokraa määritettäessä asuntotonttien sopimuksia uusittaessa kerrostalotontilla tarkoitetaan tonttia, jolla sijaitsee kerrostalo, rivitalotontilla tarkoitetaan tonttia, jolla sijaitsee rivitalo, ja pientalotontilla tarkoitetaan tonttia, jolla sijaitsee paritalo tai omakotitalo.

4

Kerrostaloilla tarkoitetaan vähintään kolmen asunnon/asuinhuoneiston taloja, joissa ainakin kaksi asuntoa sijaitsee päällekkäin, rivitaloilla tarkoitetaan vähintään kolmen asunnon/asuinhuoneiston taloja, jotka on kytketty toisiinsa, paritaloilla tarkoitetaan taloja, joissa kaksi erillistä

asuntoa/asuinhuoneistoa sijaitsevat vierekkäin tai päällekkäin ja omakotitaloilla tarkoitetaan taloja, joissa on yksi asunto/asuinhuoneisto.

5

Liike-, toimisto-, työ- tai muiden vastaavien pääkäyttötarkoituksen mukaisten tilojen osalta peritään samaa vuokraa kuin asuintiloista.

6

Yleisten rakennusten tonteista (Y) sekä vastaavista tiloista peritään maanvuokraa, joka on puolet asuintilojen osalta perittävästä maanvuokrasta.

7

Kaupunkiympäristön toimialan toimivaltaisella viranhaltijalla on oikeus perustellusta syystä vähäisesti poiketa edellä esitetyistä vuokrausperiaatteista.

8

Näin määräytyvistä maanvuokrista peritään sopimuksen mukaiselta ensimmäiseltä vuodelta 50 %, toiselta 55 %, kolmannelta 60 %, neljänneltä 65 %, viidenneltä 70 %, kuudennelta 75 %, seitsemänneltä 80 %, kahdeksannelta 85 %, yhdeksänneltä 90 % ja kymmenenneltä 95 %, jonka jälkeen yhdennestätoista vuodesta alkaen peritään täyttä maanvuokraa.

9

Muuten noudatetaan tavanomaisia asuntotonttien vuokrausehtoja ja kaupunkiympäristön toimialan toimivaltaisen viranhaltijan päättämiä lisäehtoja.

Lautakunta edellytti, että kaupunginhallitukselle laaditaan päätöksenteon tueksi taustamuistio, jossa käydään läpi ja analysoidaan Vähä-Meilahden asukkaiden itse teettämät hinta-arviot alueesta ja myös käydään läpi miten ne poikkeavat kaupungin itse teettämistä arvioista. Tämä analyysi tehdään erityisesti siksi, että alueena Vähä-Meilähti on kaupungin kontekstissa poikkeuksellinen ja astetta vaikeampi arvioida kuin ne alueet kaupungissa, joissa vertailukelpoisia kauppvoja syntyy enemmän.

Käsittely

Esteelliset: Olli-Pekka Koljonen, Jussi Luomanen (hallintolain 28 §:n 1 momentin 3 kohta)

17.12.2024

Vastaehdotus:

Silja Borgarsdottir Sandelin: "Lisätään esitysehdotuksen loppuun: "Lautakunta edellyttää, että kaupunginhallitukselle laaditaan päätöksenteon tueksi taustamuistio, jossa käydään läpi ja analysoidaan Vähä-Meilahden asukkaiden itse teettämät hinta-arviot alueesta ja myös käydään läpi miten ne poikkeavat kaupungin itse teettämistä arvioista. Tämä analyysi tehdään erityisesti siksi, että alueena Vähä-Meilähti on kaupungin kontekstissa poikkeuksellinen ja astetta vaikeampi arvioida kuin ne alueet kaupungissa, joissa vertailukelpoisia kaupunnoja syntyy enemmän."

Kannattaja: Mia Haglund

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Silja Borgarsdottir Sandelinin vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Elena Lukkarinen, tonttiasiamies, puhelin: 09 310 52916
elena.lukkarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Luettelo tonteista
- 2 Perustelumuistio
- 3 Alueiden rakennusoikeuden markkina-arvot
- 4 Maanvuokran perusteena olevan kerrosalan määrittely
- 5 Tiivistelmä Helsingin maanvuokrasopimusten uusimisten sosioekonomisten vaikutusten selvityksestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että Helsingin kaupungin kaupunginosissa 14. (Taka-Töölö), 15. (Meilahti), 16. (Ruskeasuon), 21. (Hermannin), 22. (Vallilan), 23. (Toukolan), 24. (Kumpulan), 26. (Koskela), 28. (Oulunkylä), 29. (Haaga), 30. (Munkkiniemi), 33. (Kaarela), 38. (Malmi), 39. (Tapaninkylä), 43. (Herttoniemi), 45. (Vartiokylä), 46. (Pitäjänmäki), 47. (Mellunkylä) ja 49. (Laajasalo) sijaitsevien, liitteessä 1 mainittujen tonttien tai niistä muodostettavien tonttien vuokrausperiaatteet vahvistetaan myöhemmin päätettävistä ajankohdista alkaen 31.12.2080 saakka siten, että tonttien vuosivuokrat määrätään alla 1 kohdassa olevan luettelon mukaisesti pitäen perusteena kunkin

kaupunginosan ja tonttityypin kohdalla mainitun suuruista kerrosneliömetrihintaa, sekä noudattaen jäljempänä mainittuja periaatteita:

1

Kaupunginosa	Tonttityyppi	Euroa/ k-m ²
14. Töölö, Taka-Töölö	Kerrostalotontit	1080
15. Meilahti, Meilahti (etelä)	Pientalotontit	1650*
16. Ruskeasuo, Vanha Ruskeasuo	Kerrostalotontit	870
21. Hermanninmäki, Hermanninmäki	Kerrostalotontit	720
22. Vallila	Kerrostalotontit	720
23. Toukola	Kerrostalotontit	600
24. Kumpula	Kerrostalotontit	600
26. Koskela	Kerrostalotontit	468
28. Oulunkylä, Patola	Kerrostalotontit	570
28. Oulunkylä, Maunula	Kerrostalotontit	510
28. Oulunkylä, Veräjämäki	Kerrostalotontit	510
28. Oulunkylä, Veräjämäki	Pientalotontit	630
29. Haaga, Etelä-Haaga	Kerrostalotontit	660
29. Haaga, Kivihaka	Kerrostalotontit	510
30. Munkkiniemi, Vanha Munkkiniemi	Kerrostalotontit	1080
30. Munkkiniemi, Niemenmäki	Kerrostalotontit	600
33. Kaarela, Kannelmäki	Kerrostalotontit	405
38. Malmi, Pihlajamäki	Kerrostalotontit	345
38. Malmi, Ala-Malmi	Rivitalotontit	450
38. Malmi, Ylä-Malmi	Kerrostalotontit	405
39. Tapaninkylä, Tapaninvainio	Omakotitalotontit	600
43. Herttoniemi, Roihuvuori	Kerrostalotontit	420
45. Vartiokylä, Myllypuro	Kerrostalotontit	390
45. Vartiokylä, Myllypuro	Rivitalotontit	450
45. Vartiokylä, Puotinharju	Kerrostalotontit	360
45. Vartiokylä, Puotinharju	Rivitalotontit	360
45. Vartiokylä, Puotila	Kerrostalotontit	420
46. Pitäjänmäki, Reimarla	Kerrostalotontit	450
47. Mellunkylä, Kontula	Kerrostalotontit	345
47. Mellunkylä, Kontula	Rivitalotontit	360
49. Laajasalo, Yliskylä	Kerrostalotontit	480
49. Laajasalo, Yliskylä	Rivitalotontit	690
49. Laajasalo, Tullisaari	Kerrostalotontit	480

*Lisäksi Etelä-Meilahdessa rannan välittömässä läheisyydessä sijaitseville tonteille määrätään 25 % korotus mainittuun periaatteeseen sekä omarantaisille tonteille 50 % korotus mainittuun periaatteeseen.

Edellä mainittuja vuokrausperiaatehintoja noudatetaan, ellei lainsäädännöstä muuta johdu.

2

17.12.2024

Asuntotonttien sopimuksia uusittaessa maanvuokra määritetään tontille rakennetun pääkäyttötarkoituksen mukaisen kerrosalan (k-m²), kuten asuinkerrosalan, perusteella. Maanvuokran perusteena oleva kerrosala määritetään rakennuspiirustuksista. Määrityksessä noudatetaan ympäristöministeriön julkaisemassa ympäristöopas 72:ssa kerrosalasta todettua sekä maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelun vakiintuneesti käyttämiä liitteestä 3 ilmeneviä poikkeuksia sekä muutoin kaupunkiympäristön toimialan toimivaltaisen viranhaltijan päättämällä tavalla.

3

Maanvuokraa määritettäessä asuntotonttien sopimuksia uusittaessa kerrostalotontilla tarkoitetaan tonttia, jolla sijaitsee kerrostalo, rivitalotontilla tarkoitetaan tonttia, jolla sijaitsee rivitalo, ja pientalotontilla tarkoitetaan tonttia, jolla sijaitsee paritalo tai omakotitalo.

4

Kerrostaloilla tarkoitetaan vähintään kolmen asunnon/asuinhuoneiston taloja, joissa ainakin kaksi asuntoa sijaitsee päällekkäin, rivitaloilla tarkoitetaan vähintään kolmen asunnon/asuinhuoneiston taloja, jotka on kytketty toisiinsa, paritaloilla tarkoitetaan taloja, joissa kaksi erillistä asuntoa/asuinhuoneistoa sijaitsevat vierekkäin tai päällekkäin ja omakotitaloilla tarkoitetaan taloja, joissa on yksi asunto/asuinhuoneisto.

5

Liike-, toimisto-, työ- tai muiden vastaavien pääkäyttötarkoituksen mukaisten tilojen osalta peritään samaa vuokraa kuin asuintiloista.

6

Yleisten rakennusten tonteista (Y) sekä vastaavista tiloista peritään maanvuokraa, joka on puolet asuintilojen osalta perittävästä maanvuokrasta.

7

Kaupunkiympäristön toimialan toimivaltaisella viranhaltijalla on oikeus perustellusta syystä vähäisesti poiketa edellä esitetyistä vuokrausperiaatteista.

8

Näin määräytyvistä maanvuokrasta peritään sopimuksen mukaiselta ensimmäiseltä vuodelta 50 %, toiselta 55 %, kolmannelta 60 %, neljänneltä 65 %, viidenneltä 70 %, kuudennelta 75 %, seitsemänneltä 80 %,

kahdeksannelta 85 %, yhdeksänneltä 90 % ja kymmenenneltä 95 %, jonka jälkeen yhdennestätoista vuodesta alkaen peritään täyttä maanvuokraa.

9

Muuten noudatetaan tavanomaisia asuntotonttien vuokrausehtoja ja kaupunkiympäristön toimialan toimivaltaisen viranhaltijan päättämiä lisäehtoja.

Esittelijän perustelut

Yleistä päättyvistä maanvuokrasopimuksista

Helsingissä päättyi vuosina 2023–2024 yhteensä noin 60 asuntotontin maanvuokrasopimusta ja vuosina 2020–2021 noin 750 asuntotontin maanvuokrasopimusta.

Vuonna 2025 päättyy yhteensä noin 250 asuntotontin maanvuokrasopimusta. Uusittavia maanvuokrasopimuksia on Taka-Töölön (1 kpl), Meilahden (16 kpl), Ruskeasuon (6 kpl), Hermannin (1 kpl), Vallilan (5 kpl), Toukolan (2 kpl), Kumpulan (1 kpl), Oulunkylän (46 kpl), Haagan (10 kpl), Munkkiniemen (3 kpl), Kaarelan (1 kpl), Malmin (34 kpl), Tapaninkylän (2 kpl), Herttoniemen (3 kpl), Vartiokylän (65 kpl), Pitäjänmäen (5 kpl), Mellunkylän (24 kpl) ja Laajasalon (11 kpl) kaupunginosissa.

Suurin osa uusittavista maanvuokrasopimuksista on kerrostalotonttien sopimuksia. Lisäksi maanvuokrasopimuksia tulee uusittaviksi omakotitalo- ja paritalotonteilla. Luettelo tonteista on liitteenä 1, josta ilmenee lisäksi tonttien perustiedot.

Vuonna 2025 päättyvien maanvuokrasopimusten uusimisten valmistelusta yleisesti

Valmistelu vuonna 2025 päättyvien asuntotonttien maanvuokrasopimusten uusimiseksi aloitettiin maaomaisuuden kehittäminen ja tontit - palvelussa vuoden 2022 lopussa, jolloin vuokralaisille lähetettiin kirjeet voimassa olevien maanvuokrasopimusten päättymisestä. Kirjeissä vuokralaisille kerrottiin maanvuokrasopimusten uusimisprosessista ja sopimusten uusimisen vaikutuksesta tontin vuokran suuruuteen.

Kesällä 2023 vuokralaisille lähetettiin toinen kirje, jossa esitettiin arvio rakennusoikeuden yksikköhinnasta alueittain sekä arvio uuden vuokran vaikutuksesta asumiskustannuksiin. Lisäksi kirjeessä kerrottiin maanvuokran määräytymisperusteista, menettelystä sopimuksia uusittaessa ja sopimusehdoista.

Kesällä/syksyllä 2024 vuokralaisille lähetettiin kolmas kirje, jossa esitettiin arvio uudesta maanvuokrasta sekä selvitys maanvuokran perusteista/perusteena olevasta kerrosalasta. Lisäksi vuokralaisille varattiin tilaisuus esittää kirjalliset mielipiteensä maanvuokrasopimusten uusimisesta ja uusimiseen liittyvistä kysymyksistä.

Kirjallisia mielipiteitä saatiin yhteensä 18 tontin vuokralaiselta. Suurin osa mielipiteistä tuli Vähä-Meilahden alueelta ja kaikki mielipiteet ovat esityksen oheismateriaalina. Mielipiteiden pääasialliset sisällöt ja niihin annetut vastaukset on käyty läpi liitteenä 2 olevassa perustelumui-
tiossa.

Vuokrasopimusten uusimisesta on vuokralaisille lähetettyjen kirjeiden lisäksi tiedotettu kaupunkiympäristön toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelun internetsivuilla.

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu järjesti 18.9.2024 Teams-verkkotilaisuutena ja 25.9.2024 lähitilaisuutena kaupunkiympäristön talolla saman sisältöiset yleiset asukastilaisuudet, joissa kerrottiin maanvuokrasopimusten uusimisen periaatteista ja aikataulusta. Asukastilaisuuksissa yleisön kysymyksiin olivat vastaamassa maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelun asiantuntijat. Lisäksi asukastilaisuuksissa kerrottiin vuokrasopimusten allekirjoittamiseen liittyvistä juridisista ja käytännön toimenpiteistä. Asukastilaisuuksista tiedotettiin vuokralaisille lähetetyillä kutsuilla sekä maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelun internetsivuilla. Asukastilaisuuksissa nousseita kysymyksiä ja mielipiteitä on käsitelty liitteenä 2 olevassa perustelumui-
tiossa.

Vuokralaisten kirjallisesti tai asukastilaisuuksissa esittämät mielipiteet on pyritty huomioimaan asian valmistelussa. Mielipiteissä esitettyihin maanvuokrasopimusten uusimista koskeviin yleispiirteisiin huomioihin on otettu kantaa tässä esityksessä ja sen liitteissä. Mielipiteissä esitettyihin tonttikohtaisiin erityiskysymyksiin tullaan ottamaan kantaa myöhemmin vuokrasopimusten uudistamispäätösten yhteydessä, jolloin asian valmistelija on vielä yhteydessä vuokralaisiin.

Varsinaiset maanvuokrasopimusten uusimisia koskevat päätökset tehdään kaupunkiympäristön toimialan toimivaltaisen viranhaltijan toimesta sen jälkeen, kun kaupunginvaltuusto on vahvistanut tonteille vuokrausperiaatteet. Tonttikohtaiset seikat sekä niiden vaikutus vuokrahintaan yksittäisen tontin kohdalla tutkitaan ja päätetään viranhaltijan erillisellä päätöksellä. Tavoitteena on, että päätökset tehdään vuoden 2025 aikana hyvissä ajoin ennen vanhan maanvuokrasopimuksen vuokraajan päättymistä.

Kaupunginvaltuusto on edellyttänyt 10.10.2018 (§ 285) hyväksymässään ponnessa, vahvistaessaan vuonna 2020–2021 päättyneiden maanvuokrasopimusten vuokrauserusteita, että selvitetään mahdollisuutta tehdä sosiaalisten vaikutusten arviointi tontinvuokrien määrätymisperusteista. Vaikutustenarvioinnin tuli kattaa tontinvuokrien vaikutukset sekä asuntojen vuokriin, asumisen hintaan että alueiden väliseen ja sisäiseen eriytymiseen. Kaupunginhallitus on 27.6.2022 (§ 525) merkinnyt tiedoksi selvityksen kyseisen toivomusponnen takia tehdyistä toimenpiteistä. Kyseinen selvitys on valmistunut syksyllä 2024 ja sen pohjalta voidaan muun muassa todeta, etteivät vuokrantonteilla asuvat omistusasujat eroa sosioekonomiselta asemaltaan omistustonteilla asuvista omistusasujista. Tonttinvuokrien korotukset eivät ole vaikuttaneet systemaattisesti kohderyhmän muuttajien siirtymiseen vuokra-asujiksi tai aiheuttaneet muuttoa matalamman tulotason naapurustoihin.

Vuonna 2020 päättyneet uusittava maanvuokrasopimus

Asunto Oy Avatronialle on ollut vuokrattuna Helsingin kaupungin omistama tontti ajalla 1.6.1985-1.1.2020. Tontin maanvuokrasopimus nro 13250 on päättyneet 1.1.2020 ja tällä hetkellä tontilla ei ole voimassa olevaa maanvuokrasopimusta. Tontille ei myöskään ole vahvistettu vuokrauseriaatteita. Maanvuokrasopimus olisi tullut uusiksi 2.1.2020 lukien. Tarkoitus on, että tontille tehdään uusi maanvuokrasopimus taikautuvasti.

Kaupunginvaltuusto päätti 10.10.2018 (285 §) vahvistaa 2020–2021 päättyvien asuntotonttien maanvuokrasopimuksia koskevat vuokrauseriaatteet. Tontin 26980/1 vuokrauseriaatteet olisi tullut vahvistaa tässä yhteydessä.

Nyt esitetään, että ko. tontille vahvistetaan vuokrauseriaatteet vastaavan suuruisena, kuin ne vahvistettiin muille vastaaville tonteille tuona ajankohtana. Koskelassa (26. kaupunginosa) sijaitsevien kerrostalotonttien vuokrauseriaatehinnaksi vahvistettiin tuolloin virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 24 euroa. Kun vuosina 2020 ja 2021 päättyviä maanvuokrasopimuksia uusittiin, käytettiin vuokrauksessa elinkustannusindeksin pistelukua 8/2018, joka oli 1951. Tontille esitetään vahvistettavaksi vuokraushinnaksi siten 468 euroa/kerrosneliömetri (24 euroa (ind. 100) x 1951 / 100). Asuin- ja liiketilan osalta esitetään perittäväksi samaa maanvuokraa.

Asuntotonttien maanvuokrasopimusten uusimisessa noudatettavat yleiset periaatteet

Asuntotontin maanvuokrasopimuksen vuokra-ajan päättyessä vuokrasopimus uusitaan, ellei vuokrasopimuksen uusimiselle ole merkittäviä

maankäytöllisiä esteitä. Maanvuokrasopimusta uusittaessa uuden sopimuksen mukainen maanvuokra määritetään vastaamaan maanvuokrien tasoa sopimuksen uusimishetkellä. Sopimuksia tehtäessä noudatetaan kulloinkin voimassa olevia kaupunkiympäristölautakunnan vahvistamia yleisiä maanvuokrasopimusehtoja. Lisäksi sopimukseen sisällytetään mahdollisia tontikohtaisia erityisehtoja (esimerkiksi vanhaan sopimukseen sisällytetyt rasitteenluonteiset ehdot).

Maanvuokrien määrittelyssä noudatetaan alueellista yhtenäisyyttä. Uudet maanvuokrasopimukset tehdään yleensä noin 50–60 vuodeksi ja maanvuokran kehitys sidotaan elinkustannusindeksiin.

Maanvuokrasopimuksia uusittaessa uuden sopimuksen mukainen maanvuokra on yleensä vanhan sopimuksen tasoa merkittävästi korkeampi johtuen siitä, että vanha maanvuokra on kymmenien vuosien kuluessa jäänyt merkittävästi jälkeen asuntotonttien yleisestä arvonkehityksestä ja nykyhetken kohtuullisesta maanvuokratasosta. Vanhojen sopimusten maanvuokrat ovat jääneet monilta osin hyvin alhaisiksi. Vuokralaisten yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi maanvuokrasopimuksen päättyessä uusi maanvuokra määritetään tasolle, joka heijastaa kohtuudella nykyhinnoittelua.

Jotta uuden maanvuokrasopimuksen mukainen vuokra ei muodostuisi nykyisten vuokralaisten kannalta kohtuuttomaksi, kaupunki on maanvuokrasopimuksia uusiessaan noudattanut niin sanottua siirtymäaika-menettelyä, jossa uusi maanvuokra nousee täysimääräiseksi vaiheittain vasta useamman vuoden kuluessa.

Maanvuokran laskeminen

Asuntotontin maanvuokra lasketaan laskentakaavalla tontin rakennusoikeus ($k\text{-m}^2$) \times rakennusoikeuden yksikköhinta (euroa/ $k\text{-m}^2$) \times elinkustannusindeksi (vuokraushetken pisteluku) \times 0,04. Helsingin kaupungin nykyisin käyttämä vuokranmääritys on pääpiirteissään samanlaisena käytössä hyvin yleisesti Suomessa.

Vuonna 2025 päättyvien maanvuokrasopimusten uudet vuokrauserusteet

Yleistä

Vuonna 2025 päättyvien asuntotonttien maanvuokrasopimusten uusimisen valmistelun yhteydessä ei ole ilmennyt sellaisia seikkoja, joiden perusteella jonkin liitteen 1 mukaisen tontin maanvuokrasopimusta ei tulisi uusida. Näin ollen kaikille näille tonteille esitetään vahvistettaviksi vuokrauserusteet, eli rakennusoikeuden yksikköhinta sekä vuokra-aika ja muut maanvuokran määrittelyn kannalta keskeiset periaatteet.

Nyt esitettävät vuokrausperiaatteet ovat kaupunginhallituksen maapo-
liittisia linjauksia koskevan 1.4.2019 (§ 220) päätöksen mukaiset.

Kaupunginvaltuusto on 2.2.2022 (§ 22) päättänyt asuntotonttien sekä
asumista palvelevien tonttien maanvuokrauksen yleisistä periaatteista.
Päätöksen mukaan kaupungin tontinluovutustoiminnan ennustettavuuden
säilyttämiseksi on uudet periaatteet ja uusi toimintamalli tarkoitus
ottaa käyttöön siirtymäajalla.

Kaupunginhallitus on 2.5.2022 (§ 339) päättänyt kaupunginvaltuuston
2.2.2022 (§ 22) vahvistamien asuntotonttien sekä asumista palvelevien
tonttien maanvuokrauksen yleisten periaatteiden voimaantulosta sekä
periaatteita koskevista siirtymäajoista. Kaupunginhallituksen päätöksen
mukaan vuokra-ajan päättymisen perusteella uudistettavien asuntotont-
tien vuokrausten ja maanvuokrasopimusten vuokra-aikojen jatkamisen
yleisistä maanvuokrausperiaatteista ja niiden käyttöönotosta päätetään
erikseen. Asiaa koskeva valmistelu on käynnissä kaupunkiympäristön
toimialan maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelussa ja asia
tuodaan päätöksentekoon myöhemmin erikseen. Tästä syystä kaupun-
ginvaltuuston päätöstä asuntotonttien sekä asumista palvelevien tont-
tien maanvuokrausten yleisistä periaatteista ei sovelleta nyt esitettäviin
vuokrausperiaatteisiin asuntotonteille, joiden maanvuokrasopimukset
päätyvät vuonna 2025.

Ulkopuolisten asiantuntijoiden arviot rakennusoikeuden arvosta

Valmistelun tueksi on kahdella ulkopuolisella asiantuntijalla teetetty ar-
violausunnot kunkin alueen asuntotonttien rakennusoikeuksien käyvistä
arvoista. Arviolausunnot ovat laatineet GEM Valuation Oy (15.4.2024)
ja Catella Property Oy (16.4.2024). Arviolausuntojen arviot rakennusoi-
keuksien käyvistä arvoista ovat samansuuntaiset, ja mikäli eroja olisi,
huomioidaan arvoltaan alhaisemman arviolausunnon mukainen käypä
arvo.

Nyt esitettävät vuokrausperuste hinnat alittavat kaikilla alueilla arvioita-
vissa olevan käyvän arvon, ja ehdotettavat vuokrausperusteet ovat si-
ten kohtuullisia suhteessa tonttien käypiin arvoihin.

Maanvuokraa määritettäessä tonttien laskennallisena arvona käytetään
aikaisempien vuosien käytännön mukaisesti arvoa, joka on noin 60 %
käyvistä arvosta. Sopimusten nyt ehdotettavien vuokrausperusteiden
mukaiset tonttien rakennusoikeuksien arvot ovat siis vähintään noin 40
% kunkin alueen keskimääräisiä rakennusoikeuksien markkina-arvoja
alhaisemmat. Jotta uusi vuokra olisi varmasti kohtuullinen, maanvuokra
määritetään käyttäen sitä asiantuntija-arviota, jonka mukainen raken-
nusoikeuden markkina-arvon keskiarvo on kullakin alueella näistä kah-

desta arviosta alhaisempi. Tästä alhaisemmasta arvosta tehdään noin 40 % suuruinen vähennys.

Tuottotavoite

Kaupunginvaltuusto on 1.10.1980 (asia nro 18) päättänyt asuntonttien vuosivuokraksi 4 % tontin laskennallisesta hinnasta, joka määräytyy tontin pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisesti. Kaupungin perimä maanvuokra on korkotuottoa sille pääomalle, joka on sitoutunut kaupungin maaomaisuuteen.

Tuottotavoite 4 % on Suomen kaupungeissa käytetyistä alhaisimpia. Moni kaupunki käyttää 5–6 % tuottotavoitetta. Tiedossa ei ole, että 4 % alhaisempaa tuottotavoitetta olisi missään kunnassa käytössä. Edellä mainitut tuottovaatimukset on hyväksytty yleisesti oikeuskäytännössä.

Maanvuokrasopimuksille on luonteenomaista hyvin pitkä sopimussuhde, jolloin myös tuottotavoite on asetettava sellaiseksi, että se antaa kohtuullisen tuoton pitkällä ajanjaksolla. Kaupungin todellinen, eli efektiivinen tuotto, jää kyseisillä tonteilla merkittävästi alle maanvuokran laskennassa käytettävän nimellisen tuottotavoitteen (4 %), sillä maanvuokraa ei tulla perimään tonttien arvioitavissa olevista todellisista käytävistä arvoista, vaan selkeästi tätä alemmista arvoista. Esitettävät vuokrausperusteet huomioiden kaupungin todellinen vuokratuotto on vuokrasuhteen alussa keskimäärin tasolla noin 2,4 % (jäljempänä mainittua siirtymäaikamenettelyä ei ole huomioitu). Mikäli kiinteistöjen arvonkehitys tulevana vuosina ylittää elinkustannusindeksin kehityksen, johon tonttien maanvuokra on sidottu, laskee kaupungin efektiivinen vuokratuotto mainitusta lähtötasosta edelleen, jolloin todellinen tuotto on merkittävästi mainittua odotettavaa 2,4 % tuottoa alhaisempi. Tuottotavoitetta on perusteltu laajemmin liitteenä 2 olevassa perustelumuiustiossa.

Siirtymäaikamenettely

Vuokraa esitetään perittäväksi porrastetusti siten, että maanvuokrasta peritään sopimuksen mukaiselta ensimmäiseltä vuodelta 50 %, toiselta 55 %, kolmannelta 60 %, neljänneltä 65 %, viidenneltä 70 %, kuudennelta 75 %, seitsemänneltä 80 %, kahdeksannelta 85 %, yhdeksänneltä 90 % ja kymmenennestä vuodesta alkaen 95 %, jonka jälkeen vasta yhdennestätoista vuodesta lähtien peritään täyttä maanvuokraa. Vastaavaa menettelyä noudatettiin sopimuksia uusittaessa vuosina 2010, 2015, 2020–2021 ja 2023–2024.

Maanvuokran perusteena oleva kerrosala

Asuntonttien maanvuokrasopimuksia uusittaessa maanvuokran perusteena käytetään tontilla sijaitsevien rakennusten kerrosalaa. Käytän-

tönä on, että maanvuokraa peritään vain rakennuksen pääkäyttötarkoituksen mukaisista tiloista, kuten asuin-, liike- ja toimistotiloista. Asuntotonteilla tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi varasto-, autotalli- ja teknisistä tiloista ei peritä maanvuokraa, ellei niitä käytetä asumiseen (tai muuhun pääkäyttötarkoitukseen, kuten liike- tai toimistotarkoitukseen).

Asemakaavasta ilmenevä käyttämätön rakennusoikeus ei vaikuta vuokraan muun muassa, koska rakennetuissa kohteissa sopimuksia uusittaessa tämä voisi johtaa siihen, että vuokralainen maksaisi vuokraa myös tontin käyttämättömästä rakennusoikeudesta. Maanvuokran perusteena olevan kerrosalan määrittelyn käytäntö on kuvattu liitteessä 4.

Ehdotettavat vuokrausperiaatteet ja arvio asumiskustannusvaikutuksista

Arviolausunnot, asuntotonttien maanvuokrasopimusten uusimisessa noudatettu käytäntö sekä muut esitetyt seikat huomioiden esitetään, että vuonna 2025 päättyviä maanvuokrasopimuksia uusittaessa maanvuokra määräytyy käyttäen perusteena alla olevasta taulukosta ilmeneviä rakennusoikeuden yksikköhintoja.

Taulukosta ilmenee lisäksi alueille esitettävien vuokrausperusteiden arvioitu laskennallinen vaikutus asumiskustannuksiin uuden sopimuksen vuokra-ajan alkaessa ja 10 vuoden kuluttua vuokra-ajan alkamisesta.

Kaupunginosa	Tonttityyppi	Euroa/ k-m ²	Arvioitu laskennallinen vaikutus asumiskustannuksiin uuden sopimuksen vuokra-ajan alkaessa (euroa/m ² /kk)	Arvioitu laskennallinen vaikutus asumiskustannuksiin 10 vuoden kuluttua vuokra-ajan alkamisesta (euroa/ m ² /kk)
14. Töölö, Taka-Töölö	Kerrostalotontit	1080	2,16	4,32
15. Meilahti, Meilahti (etelä)	Pientalotontit	1650	3,3	6,6
16. Ruskeasu, Vanha Ruskeasu	Kerrostalotontit	870	1,74	3,48
21. Hermanninmäki, Hermanninmäki	Kerrostalotontit	720	1,44	2,88
22. Vallila	Kerrostalotontit	720	1,44	2,88
23. Toukola	Kerrostalotontit	600	1,2	2,4
24. Kumpula	Kerrostalotontit	600	1,2	2,4
28. Oulunkylä, Patola	Kerrostalotontit	570	1,14	2,28
28. Oulunkylä, Maunula	Kerrostalotontit	510	0,84	1,68
28. Oulunkylä, Veräjämäki	Kerrostalotontit	510	1,02	2,04
28. Oulunkylä, Veräjämäki	Pientalotontit	630	1,26	2,52
29. Haaga, Etelä-Haaga	Kerrostalotontit	660	1,32	2,64
29. Haaga, Kivihaka	Kerrostalotontit	510	1,02	2,04
30. Munkkiniemi, Vanha Munkkiniemi	Kerrostalotontit	1080	2,16	4,32
30. Munkkiniemi, Niemenmäki	Kerrostalotontit	600	1,2	2,4
33. Kaarela, Kannelmäki	Kerrostalotontit	405	0,81	1,62
38. Malmi, Pihlajämäki	Kerrostalotontit	345	0,69	1,38
38. Malmi, Ala-Malmi	Rivitalotontit	450	0,9	1,8
38. Malmi, Ylä-Malmi	Kerrostalotontit	405	0,81	1,62
39. Tapaninkylä, Tapaninvainio	Pientalotontit	600	1,2	2,4
43. Herttoniemi, Roihuvuori	Kerrostalotontit	420	0,84	1,68
45. Vartiokylä, Myllypuro	Kerrostalotontit	390	0,78	1,56
45. Vartiokylä, Myllypuro	Rivitalotontit	450	0,9	1,8
45. Vartiokylä, Puotinharju	Kerrostalotontit	360	0,72	1,44
45. Vartiokylä, Puotinharju	Rivitalotontit	360	0,72	1,44
45. Vartiokylä, Puotila	Kerrostalotontit	420	0,84	1,68
46. Pitäjänmäki, Reimarla	Kerrostalotontit	450	0,9	1,8
47. Mellunkylä, Kontula	Kerrostalotontit	345	0,69	1,38
47. Mellunkylä, Kontula	Rivitalotontit	360	0,72	1,44
49. Laajasalo, Yliskylä	Kerrostalotontit	480	0,96	1,92
49. Laajasalo, Yliskylä	Rivitalotontit	690	1,38	2,76
49. Laajasalo, Tullisaari	Kerrostalotontit	480	0,96	1,92

Laskennallinen asumiskustannusvaikutus (euroa/m²/kk) on laskettu kaavalla: (rakennusoikeuden yksikköhinta (euroa/k-m²) x 1,2 x 4 %): 12.

Vuokra-aika

Vuokra-ajaksi esitetään noin 50 vuotta, joka vastaa vuosina 2010, 2015, 2020–2021 ja 2023–2024 päättyneiden maanvuokrasopimusten osalta noudatettua käytäntöä.

Valmistelun kuluessa esitetyt mielipiteet ja muita keskeisiä näkökohtia

Vuokralaisten esittämässä mielipiteissä sekä asukastilaisuuksissa on noussut esille useita yleisiä kysymyksiä kaupungin asuntotonttien maanvuokrakäytännöistä sekä sopimusten uusimisesta. Näitä yleisiä kysymyksiä ja näkökohtia ovat muun muassa:

17.12.2024

- rakennusoikeuden arvon kohtuullisuus
- sosiaaliset syyt maanvuokran kohtuullistamisen perusteena
- kaavan suojelumääräysten vaikutus maanvuokraan
- maanvuokrien korotusten vaikutus asumiskustannuksiin ja asuntojen arvoihin
- hinnoittelun läpinäkyvyys
- rasitteiden vaikutus tontin maanvuokraa määritettäessä.

Mainittuihin kysymyksiin ja näkökohtiin sekä muihinkin asiaan laajemmin liittyviin kysymyksiin on otettu kantaa liitteenä 2 olevassa perustelumuistiossa.

Lopuksi

Kaupunki pyrkii asuntotonttien maanvuokraustoiminnassaan kohtuullisuuteen. Kaupungin maaomaisuus tulee kuitenkin nähdä kaikkien kaupunkilaisten yhteisenä omaisuutena, jota tulee hallinnoida siten, että maaomaisuus hyödyttää kohtuullisesti kaikkia helsinkiläisiä, myös niitä, jotka eivät asu kaupungin vuokratontilla. Edellä esitetyin sekä perustelumuistiosta ilmenevin perustein esitetyjä vuokrausperiaatteita on pidettävä kaupungin ja vuokralaisten kannalta kohtuullisina sekä asuntotonttien vuokralaisten yhdenvertaista kohtelua edistävinä. Esitetty uudelleenvuokrausmenettelyn noudattaa kaupungin aiemmin vastaavissa tilanteissa noudattamaa käytäntöä.

Toimivalta

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n 8 kohdan mukaan kaupunginvaltuusto vahvistaa yli 30 vuoden pituisten maanvuokrasopimusten yleiset vuokrausperiaatteet.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Elena Lukkarinen, tonttiasiamies, puhelin: 09 310 52916
elena.lukkarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Luettelo tonteista
- 2 Perustelumuistio
- 3 Alueiden rakennusoikeuden markkina-arvot
- 4 Maanvuokran perusteena olevan kerrosalan määrittely
- 5 Tiivistelmä Helsingin maanvuokrasopimusten uusimisten sosioekonomisten vaikutusten selvityksestä

Oheismateriaali

17.12.2024

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)
- 3 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)
- 4 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)
- 5 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 17 k)
- 6 Asukkaiden kirjalliset mielipiteet
- 7 Selvitys Helsingin maanvuokrasopimusten uusimisten sosioekonomisista vaikutuksista
- 8 Vastine perustelumuistioon 9.12.2024
- 9 vastine_vaha_meilahti_12122024_
- 10 Kommentit perustelumuistiovastineeseen 16122024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 10.12.2024 § 710

§ 731

Hintakilpailun järjestäminen Alppiharjun Hangonkadun kuntoutuskeskuksen korttelin kehittämiseksi ja myymiseksi (Alppiharju, tontti 12382/7)

HEL 2024-015897 T 10 01 01 00

Hangonkatu 4 / Viipurinkatu 17 / Tammisaarenkatu 3 / Loviisankatu 4

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Helsingin kaupungin 12. kaupunginosan (Alppiharju) korttelin 382 tonttia 7 sekä tämän lounaispuolella sijaitsevaa tontin osaa koskevan liitteenä 1 olevan hakuohjeen (kilpailuohjelman) ”Helsingin Alppiharjun Hangonkadun korttelin hintakilpailu” ja järjestää mainittua korttelia koskevan hintakilpailun.

Kilpailu alkaa kaupunkiympäristölautakunnan hyväksytyä hakuohjeen ja kilpailun järjestämisen.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta päätti oikeuttaa toimitilatontit ja kiinteistökehitys -tiimin päällikön päättämään hakuohjeen tarkistuksista, muutoksista ja mahdollisista lisäehdoista sekä pidentämään tarvittaessa tarjousten ja kilpailuehdotusten jättämiselle varattua aikaa.

Huomioiden tulosbudjetissa linjattu muutos pysäköinnin säätelyyn ja kohteen poikkeuksellisuus, poistetaan velvoittava autopaikkanormi tämän tontin osalta. Kilpailuohjelmaa muutetaan tarkoituksenmukaisella tavalla huomioimaan tämä muutos.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoi, että uudisrakennuksen muodossa ja massoitelussa on suotavaa hakea viitteitä saman tontin taloista. Kilpailun ei tulisi ohjata kopioimaan Alppilan kirkon muotokieltä, jotta sen asema ympäristöstään erottuvana säilyy.

Käsittely

Vastaehdotus 1:

Otso Kivekäs: Lisätään päätösehdotuksen loppuun: ”Huomioiden tulosbudjetissa linjattu muutos pysäköinnin säätelyyn ja kohteen poikkeuksellisuus, poistetaan velvoittava autopaikkanormi tämän tontin osalta. Kilpailuohjelmaa muutetaan tarkoituksenmukaisella tavalla huomioimaan tämä muutos.”

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Otso Kivekkään vastaehdotuksen 1 mukaan muutetun ehdotuksen.

17.12.2024

Vastaehdotus 2:

Otso Kivekäs: Lisätään päätösehdotuksen loppuun: "Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että uudisrakennuksen muodossa ja massoitte-
lussa on suotavaa hakea viitteitä saman tontin taloista. Kilpailun ei tulisi
ohjata kopioimaan Alppilan kirkon muotokieltä, jotta sen asema ympä-
ristöstään erottuvana säilyy."

Kannattaja: Olli-Pekka Koljonen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Otso Kivekkään vastaehdotuksen 2 mukaisesti muutettuna.

Jaa-äännet: 1

Otto Meri

Ei-äännet: 10

Silja Borgarsdottir Sandelin, Mia Haglund, Marleena Isomaa, Otso Ki-
vekäs, Olli-Pekka Koljonen, Tuomas Nevanlinna, Amanda Pasanen,
Katri Penttinen, Risto Rautava, Anni Sinnemäki

Tyhjä: 1

Tarik Ahsanullah

Poissa: 1

Sami Kuusela

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Otso Kivekkään vas-
taehdotuksen 2 mukaan muutetun ehdotuksen äänin 1–10 (1 tyhjä, 1
poissa).

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Katharina Mead, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 25452
katharina.mead(a)hel.fi
Santeri Nuotio, arkkitehti, puhelin: 09 310 76696
santeri.nuotio(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kilpailuohjelma
- 2 Kilpailualueen rajaus
- 3 Rakennushistoriallinen selvitys
- 4 Uudisrakennuksen massoitte-
lututkielmat ja alustava kaavaluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kymp/Make/Maanvuokrajärjestelmä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä Helsingin kaupungin 12. kaupunginosan (Alppiharju) korttelin 382 tonttia 7 sekä tämän lounaispuolella sijaitsevaa tontin osaa koskevan liitteenä 1 olevan hakuohjeen (kilpailuohjelman) ”Helsingin Alppiharjun Hangonkadun korttelin hintakilpailu” ja järjestää mainittua korttelia koskevan hintakilpailun.

Kilpailu alkaa kaupunkiympäristölautakunnan hyväksytyä hakuohjeen ja kilpailun järjestämisen.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta päättää oikeuttaa toimitilatontit ja kiinteistökehitys -tiimin päällikön päättämään hakuohjeen tarkistuksista, muutoksista ja mahdollisista lisäehdoista sekä pidentämään tarvittaessa tarjousten ja kilpailuehdotusten jättämiseksi varattua aikaa.

Tiivistelmä

Kaupunkiympäristölautakunnalle esitetään, että Hangonkadun entisen kuntoutuskeskuksen kolmelle rakennukselle haetaan kilpailumenettelyn kautta uusi omistaja, jolla on osaaminen sekä taloudelliset edellytykset kunnostaa ja kehittää rakennukset näiden suojeluarvojen lähtökohdista käsin ja joka osallistuu koko korttelin kumppanuuskaavoitukseen yhteistyössä kaupungin kanssa. Korttelin kehittämiseen sisältyy uudisrakennus, jolle haetaan suunnitteluratkaisu arkkitehtuurikilpailun kautta.

Kilpailun tavoitteena on löytää korkealaatuinen ja toteuttamiskelpoinen kokonaisratkaisu, jossa rakennukset palautetaan asuinkäyttöön ja Viipurinkadun varteen nykyisen tontin osan alueelle suunnitellaan ja toteutetaan laadukasta täydennysrakentamista asumiseen. Kilpailu ratkaistaan tarjotun rakennusoikeuden yksikköhinnan perusteella. Rakennuksille on asetettu kiinteä hinta 2,25 miljoonaa euroa.

Helsingin kaupunki pyrkii kaupunginvaltuuston määrittelemän omistajastrategian mukaisesti luopumaan rakennuksista, joissa ei harjoiteta kaupungin omaa toimintaa eikä tiloille ole muuta kaupungin omaa käyttöä.

Esittelijän perustelut

Taustaa ja lähtökohtia

Hangonkadulla korttelissa sijaitsevat suojellut, alun perin tuberkuloosia sairastaneiden työläisten asunnoiksi rakennetut ja viime vuosina kaupungin kuntoutuskeskuksen käytössä olleet rakennukset eivät enää palvele sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tarpeita ja ovat korjauksen tarpeessa. Rakennukset on tarkoitettu palauttaa peruskorjauksen yhteydessä asumiskäyttöön, ja samalla pyritään eheyttämään rakennusten arvokasta pihapiiriä. Rakennukset tullaan suojelemaan myös uudessa asemakaavassa, eikä niihin tule tehdä rakennusten arvoa tai ominaispiirteitä heikentäviä muutoksia.

Kilpailun tavoitteena on löytää korkealaatuinen ja toteuttamiskelpoinen kokonaisratkaisu, jossa kortteliin sijoitetaan täydennysrakentamista ja rakennukset palautetaan asuinkäyttöön. Kilpailu ratkaistaan tarjotun hinnan perusteella.

Kilpailualueelle Viipurinkadun puolelle korttelia on tarkoitettu suunnitella ja toteuttaa täydennysrakentamista asumiseen. Rakennus tulee sovitaa ympäröivään kaupunkiympäristöön. Rakennuksen maantasokeroksen tulee Viipurinkadun puolella luoda avointa, aktiivista ja urbaania katu ympäristöä, ja liiketilan lisäksi katutasoon kerrokseen soveltuvia toimintoja ovat esimerkiksi toimistot sekä asukkaiden yhteistilat.

Kilpailun voittaja on velvollinen kustannuksellaan yhteistyössä kaupungin kanssa järjestämään kilpailualueen uudiskohteesta arkkitehtuurikutsukilpailun. Kilpailun järjestämisellä pyritään varmistamaan mainittujen tonttien suunnitteluratkaisujen korkeatasoinen kaupunkikuvallinen ilme, toiminnallinen laatu ja energiataloudellisuus.

Uudisrakennuksen laajuus (asuminen) tulee alustavan arvion mukaan olemaan noin 2 300—3 200 k-m² ja tämän kerroskorkeus 3-6 kerrosta. Lisäksi liiketilaa tulee toteuttaa vähintään 200 k-m². Hankkeen lopullinen laajuus riippuu pysäköintiratkaisusta ja ratkeaa arkkitehtuurikutsukilpailun myötä.

Kilpailualueelle tulee toteuttaa vapaarahoitteisia omistusasuntoja.

Helsingin kaupunki pyrkii kaupunginvaltuuston määrittelemän omistajastrategian mukaisesti luopumaan rakennuksista, joissa ei harjoiteta kaupungin omaa toimintaa eikä tiloille ole muuta kaupungin omaa käyttöä. Hangonkadun kuntoutuskeskuksen toiminta on päättynyt ja rakennukset ovat olleet tyhjiillään useita vuosia, ne ovat mittavan peruskorjauksen tarpeessa eikä rakennuksille ole kaupungin omaa käyttötarvetta.

Kilpailun kohde

17.12.2024

Kilpailun kohteena on tontti 12382/7, tämän lounaispuolella, Viipurinkadun varrella sijaitseva tontin osa (n. 1 275 m²:n suuruinen osa kiinteistöä 91-432-1-26) sekä rakennukset A, B ja C.

Kilpailun ratkaisun yhteydessä rakennukset on tarkoitus myydä ja tontti vuokrata ensi vaiheessa kilpailun voittajalle. Samanaikaisesti päätöksentekoon tuodaan esisopimus, jolla kilpailun voittaja sitoutuu kilpailualueen vastaisuudessa muodostettavan tontin (tonttien) pitkäaikaiseen maanvuokraukseen (osto-oikeudella). Arkkitehtuurikutsukilpailun ja asemakaavamuutoksen jälkeen kilpailualueen tontti (tai tontit) vuokrataan pitkäaikaisesti. Osto-oikeuden saa käyttää aikaisintaan sitten kun olemassa olevat rakennukset ja kilpailualueen asemakaavamuutos on lainvoimainen.

Hintakilpailun järjestäminen ja haku aika

Hintakilpailua varten on laadittu maaomaisuuden kehittäminen ja tonttipalvelun, asemakaavoituksen ja liikennesuunnittelun yhteistyönä liitteenä 1 oleva ehdotus hakuohjeeksi: "Helsingin Alppiharjun Hangonkadun korttelin hintakilpailu".

Kilpailu käynnistyy kaupunkiympäristölautakunnan hyväksytyä hakuohjeen ja kilpailun järjestämisen. Kilpailun haku aika päättyy tämän hetken aikataulun mukaan 21.3.2025.

Kaupunkiympäristölautakunta päättää kilpailun voittajan valinnasta, rakennusten myynnistä, tontin vuokraamisesta sekä esittää maanvuokrauksen esisopimuksen tekemistä (osto-oikeudella) korkeinta asuinrakennusoikeuden yksikköhintaa tarjonneelle arviolta syksyllä 2025 ehdolla, että kaupungin toimivaltainen elin hyväksyy tonttien vuokraamisen ja että tarjoaja (vuokraaja) noudattaa tonttien varausehtoina maanvuokrauksen esisopimuksen ehtoja.

Kilpailun ratkaiseminen

Tarjouskilpailun ratkaisuperuste on asuintilojen rakennusoikeuden kiinteä yksikköhinta (euroa/k-m²), joka muodostuu säilytettävien rakennusten ja uudiskohteen rakennusoikeuksien keskiarvosta.

Kolmen suojellun rakennuksen osalta tarjouspyynnön mukainen kiinteä hintapyyntö on 2 250 000 euroa. Hinta on määritetty puolueettoman arvioijan avulla.

Tontin (tai tonttien) lopullinen hinta tulee määräytymään arkkitehtuurikutsukilpailun ratkaisuna muodostuvan suunnitteluratkaisun ja sen kerrosalan perusteella.

Rakennusten myynti ja tontin vuokraaminen

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiympäristö@hel.fi

Käyntiosoite
Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691

Y-tunnus
0201256-6

Hintakilpailun ratkaisemisen yhteydessä kaupunkiympäristölautakunnan on tarkoitus päättää kilpailuohjelmassa tarkemmin määritellyin tavoin rakennusten myynnistä, nykyisen lainvoimaisen asemakaavan mukaisen tontin 12382/7 vuokraamisesta sekä tulevan asemakaavamuutoksen perusteella vastaisuudessa muodostettavaa tonttia (tai tontteja) koskevan maanvuokrauksen esisopimuksen (osto-oikeudella) hyväksymisestä.

Kaupunki myy hintakilpailun perusteella kilpailun voittajalle kolme suojeltua rakennusta. Rakennukset myydään siinä kunnossa ja niillä varusteilla kuin ne kaupantekohetkellä ovat. Rakennusten myynnistä kaupungin osalta päättää toimivaltainen viranhaltija tai toimielin.

Kehittämisen ensivaiheessa nykyisen lainvoimaisen asemakaavan mukainen tontti 12382/7 vuokrataan alkuvuosialennuksin. Alkuvuosialennuksen perusteena on se, että tontilla sijaitsee suojeltuja rakennuksia, jotka edellyttävät peruskorjausta sekä poikkeamismenettelyä ja/tai asemakaavamuutosta. Tämä vuokraus päättyy sitten kun kilpailualueen asemakaavamuutos on saanut lainvoiman ja uudiskohteelle on myönnetty rakennuslupa.

Rakennuksen kauppahinta on suoritettava ja rakennusten kauppakirja, ensi vaiheen maanvuokrasopimus tontin 12382/7 osalta sekä esisopimus vastaisuudessa muodostettavan tontin pitkäaikaisesta vuokraamisesta on allekirjoitettava samanaikaisesti, viimeistään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun kaupungin toimivaltainen viranomainen on ne hyväksynyt, ellei osapuolten välillä erikseen toisin sovita.

Kilpailun voittajalla on mahdollisuus edistää suojeltujen rakennusten asuinkäyttöön palauttamista poikkeamismenettelyllä asemakaavasta jo ennen arkkitehtuurikutsukilpailua tai asemakaavan muutosta tai näiden rinnalla.

Ostajalla on oikeus purkaa rakennusten kauppa, mikäli rakennusten käyttötarkoituksen muutoksen edellyttämä poikkeamismenettely tai asemakaavamuutos eivät tulisi lainvoimaisiksi.

Kilpailun voittaja allekirjoittaa esisopimuksen kilpailualueen vastaisuudessa muodostettavan tontin (tai tonttien) pitkäaikaisesta vuokraamisesta (osto-oikeudella). Tässä tarkoitetaan asemakaavamuutoksen myötä muodostettavia tonttia/tontteja, joiden asemakaavan mukainen käyttötarkoitus tulee olemaan asuminen. Esisopimuksen allekirjoittamisen yhteydessä ostaja on velvollinen toimittamaan kaupungille vakuumen esisopimuksen mukaisten velvoitteiden noudattamiseksi.

Kilpailualueen asumiseen osoitettu, tulevaa asemakaavaratkaisua noudatteleva tontti (tai tontit) vuokrataan pitkäaikaisesti (osto-

17.12.2024

oikeudella) aikaisintaan sitten, kun asemakaavamuutos on lainvoimainen. Maanvuokrasopimus tehdään kaupungin tavanomaisia ehtoja noudattaen ottaen lisäksi huomioon hankkeen toteuttamisen varmistamiseen liittyvät ehdot sekä alue- ja tonttikohtaiset lisäehdot. Tämä maanvuokrasopimus korvaa aiemman, nykyistä tonttia 12382/7 koskevan ensivaiheen vuokrauksen.

Osto-oikeuden saa käyttää ja tontti tai tontit voidaan myydä, kun kilpailualueen asemakaavamuutos on lainvoimainen ja peruskorjauksen vaatimat toimenpiteet rakennuksissa A, B ja C on suoritettu ja tilat käytönotettu.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Katharina Mead, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 25452
katharina.mead(a)hel.fi
Santeri Nuotio, arkkitehti, puhelin: 09 310 76696
santeri.nuotio(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kilpailuohjelma
- 2 Kilpailualueen rajaus
- 3 Rakennushistoriallinen selvitys
- 4 Uudisrakennuksen massoitteletutkielmat ja alustava kaavaluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote **Otteen liitteet**
Kymp/Make/Maanvuokrajärjestelmä Esitysteksti

Tiedoksi

Asemakaavoitus
Rakennukset ja yleiset alueet
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 10.12.2024 § 715

§ 732

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sami Muttilaisen ym. valtuustoaloitteesta koskien raitio- tielinjan 13 pysäkin lisäämistä Vallilanlaaksoon

HEL 2024-012639 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydäl-
le Mia Haglundin ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Juho Björkman, liikenneinsinööri: 09 310 52627
juho.bjorkman(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 25.09.2024 Muttilainen Sami RAITIOVAUNU 13 PY-
SÄKKI NYLANDERIN PUISTON -JA PYÖRÄILYSTADIONIN VÄLISEL-
LE OSUUDELLE VALLILANLAAKSOON

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan
lausunnon:

Aloitteessa esitetään, että selvitetäisiin kustannukset ja mahdollisuudet
lisätä raitiolinjan 13 reitille pysäkki Nylanderinpuiston ja Velodromin vä-
liselle osuudelle. Aloitteen mukaan raitiovaunupysäkin lisääminen tälle
välille lisäisi raitiolinjan houkuttelevuutta, käyttöastetta ja saavutetta-
vuutta.

Pysäkin lisäämistä Vallilanlaakson puistoalueelle on valtuustoaloitteen
vuoksi selvitetty eikä sitä pidetä nykyisten tietojen perusteella tarkoituk-
senmukaisena. Pysäkin myötä raitiolinjan 13 palvelun piiriin tulevien
nykyisten asukkaiden määrä olisi hyvin pieni (runsaat 400) verrattuna
koko linjan pysäkkien palvelualueella nykytilanteessa asuviin (yli 23

17.12.2024

000). Matkustajapotentiaali nykyisten pysäkkien vaikutusalueella kasvaa entisestään tulevina vuosina, kun asuntorakentaminen Sompasaaressa, Hermanninrannassa ja Kyläsaareissa etenee. Uusi pysäkki ei myöskään toisi linjan piiriin juurikaan työpaikkoja tai sellaisia merkittäviä käyntikohteita, jotka eivät ole houkuttelevan kävelyetäisyyden päässä muilta raitiolinjan 13 pysäkeiltä.

Saavutettavuuden paranemisesta saatavat hyödyt ovat vähäisiä, kun niitä verrataan matka-ajan pidentymisen ja ajoajan hajonnan kasvun aiheuttamiin haittoihin muille matkustajille ja linjan operointiin. Uudelta pysäkiltä tehtäisiin arkipäivisin arviolta vain noin 100 nousua. Matka-ajan pidentyminen vastaavasti vähentäisi raitiolinjalla 13 Vallilanlaakson läpi arkipäivisin kulkevien matkustajien määrää noin tuhannella. Uusi pysäkki vaikuttaisi siten negatiivisesti raitiolinjan 13 houkuttelevuuteen ja käyttöasteeseen. Kätilöopiston alueen uudet asukkaat (~850) lisäävät esitetyn pysäkin käyttäjäpotentiaalia, mutta uusi maankäyttö ei sijoitu tarkastellun pysäkin välittömään läheisyyteen eikä nousijamäärä edelleenkään riittäisi kompensoimaan matka-ajan pidentymisen vuoksi menetettäviä matkustajia. Mikäli tulevaisuudessa maankäyttö houkuttelevan kävelyetäisyyden päässä muuttuu merkittävästi, asiaa tarkastellaan uudestaan.

Pysäkkivälit raitiotielinjalla 13

Sopiva pysäkkien määrä joukkoliikennelinjalla on tasapainoilua alueellisen kattavuuden ja riittävän nopeiden matka-aikojen välillä. Helsingin raitioteiden suunnitteluohjeen mukaan paikallista liikkumista palvelevien raitioteiden keskimääräisen pysäkkivälin tulisi olla 500–600 metriä, jotta kävelymatkat pysäkeille ja linjan sujuva kulku ovat tasapainossa. Siirtymäosuuksilla pysäkkiväli voi olla selvästi em. pidempi. Raitiolinjan 13 tietyillä osuuksilla keskimääräinen pysäkkiväli on jonkin verran ohjeellista vaihteluväliä lyhyempi, esimerkiksi Hermannin rantatiellä noin 450 metriä. Tämä on perusteltua tiheällä, kantakaupunkimaisella kaupunkirakenteella. Vastaavasti Velodromin ja Nylanderinpuiston välillä pysäkkiväli on 1,2 kilometriä, sillä siellä linja ei kulje tiiviissä kaupunkirakenteessa, vaan puistoalueella.

Raitiolinjan 13 rooli joukkoliikennejärjestelmässä

Raitiolinja 13 palvelee monia erilaisia matkoja. Toisaalta se on ympäröivää maankäyttöä tukeva paikallinen palvelu, jonka lyhyehkö pysäkkiväli mahdollistaa lyhyet kävelymatkat ja siten lyhyet matka-ajat paikallisilla matkoilla. 400 metrin linnuntie-etäisyydellä raitiolinjan 13 pysäkeistä asuu nykyään yhteensä noin 23 000 henkilöä. Tulevaisuudessa linjan varrelle esimerkiksi Kyläsaareen, Hermanninrantaan ja Sompasaaressa tulee jopa 15 000 asukasta lisää. Tarkastelussa käytetty 400

17.12.2024

metrin linnuntie-etäisyys perustuu yleiseurooppalaiseen käsitykseen houkuttelevasta joukkoliikenteen saavutettavuudesta.

Toisaalta raitiolinja 13 on seudullisesti merkittävä runkoyhteys Pasilan ja Kalasataman työpaikka- ja liikealueiden välillä. Linja palvelee matkan varrella useita oppilaitoksia. Tärkeitä joukkoliikenteen solmukohtia matkan varrella ovat Pasilan asema, Kalasataman metroasema ja Velodromi. Tulevaisuudessa myös niin sanottu Hämeentullin alue (nykyinen Nylanderinpuiston pysäkki) korostuu solmukohtana, ja radalla tullaan liikennöimään muun muassa Kruunuvuorenrantaan saakka kulkevaa raitiolinjaa. Radan lähiympäristön asukkaiden lisäksi linjaa 13 käyttävät siis monet työntekijät ja opiskelijat, jotka matkustavat työ- ja opiskelupaikoilleen eri puolilta Helsinkiä ja myös naapurikunnista. Monille linjan käyttäjille raitiotiematka on osa pidempää matkaketjua. Tästä syystä kaikkiin matka-aikaa pidentäviin ratkaisuihin tulee suhtautua varauksella.

Linjan 13 matkustajamäärät ja niiden kehitys

Linjan 13 arkipäivän matkustajamäärä on ollut lokakuussa 2024 noin 9500. Vallilanlaakson osuus Velodromin ja Nylanderinpuiston pysäkkien välillä on kapasiteetin kannalta mitoittava eli kyseisellä välillä raitiovaunujen kyydissä on eniten ihmisiä. Matkustajamäärien arvioidaan kasvavan sitä mukaa, kun asuntorakentaminen linjan varrella etenee. Myös Kruunusiltojen yhteyden avautuminen lisää Vallilanlaakson läpi matkustavien määrää.

Uuden pysäkin vaikutus raitiolinjan 13 matka-aikaan ja matka-ajan hajontaan

Pysäkkipysähdyksestä johtuva matka-ajan pidentyminen koostuu pysäkkiajasta sekä vaunun hidastukseen ja kiihdytykseen kuluvasta ajasta. Uusi pysäkkipysähdys Velodromin ja Nylanderinpuiston välillä hidastaisi raitiolinjan 13 matka-aikaa absoluuttisesti arviolta noin ½ minuuttia. Minuutin tarkkuudella laadittavissa yleisöaikatauluissa uuden pysäkin vaikutus matka-aikaan olisi todennäköisesti 1 minuutti. Matka-ajan pidentymistä suurempi haitta olisi matka-ajan hajonnan kasvu, kun osa vaunuista pysähtyisi pysäkillä ja osa ei. Helsingin raitioteiden nykyisillä liikennöintikäytännöillä (pl. pikaraitiolinja 15) kuljettajat eivät pysähdy pysäkillä, mikäli sillä ei ole kyytiin pyrkiviä matkustajia eikä vaunussa ole poistuvia matkustajia. Hajonnan kasvu heikentää liikenteen täsmällisyyttä sekä hankaloittaa samanaikaisesti nopean ja luotettavan matka-ajan saavuttamista.

Uuden pysäkin vaikutukset raitiolinjan 13 houkuttelevuuteen, käyttöasteeseen ja saavutettavuuteen

Joukkoliikennelinjan matka-ajan pidentäminen johtaa siihen, että osa matkustajista siirtyy toiselle reitille tai vaihtaa kokonaan kulkutapaa. Matka-ajan pidentymisen vaikutukset voivat olla osin vaikeasti ennakoitavissa. Yhdenkin minuutin pidennys linjalla 13 tehtävän raitiotiematkan kestossa voi aiheuttaa vaihtoyhteyden katkeamisen esimerkiksi junaan Pasilassa tai linja-autoon Velodromilla, jolloin yksittäisen matkustajan kokema matka-ajan pidennys voikin olla esimerkiksi 10–15 minuuttia.

Jotta uusi pysäkki kasvattaisi raitiolinjan 13 houkuttelevuutta ja käyttöastetta, täytyisi sen myötä saada enemmän uusia matkustajia, kuin lisäpysähdyksen aiheuttaman matka-ajan pidentymisen myötä menetetään. Kalasatamasta Pasilaan -hanke on arvioinut vuonna 2021, että matka-ajan pidentyminen uuden pysäkin myötä vähentäisi Vallilanlaakson läpi kulkevia matkustajia noin tuhannella arkipäivässä.

Uusi pysäkki Vallilanlaaksonkulkua- ja Poikkikulku-nimisten raittien risteyksen luona toisi raitiolinjan 13 piiriin hieman yli 400 sellaista asukasta, jotka eivät asu minkään nykyisen pysäkin vaikutusalueella. Pysäkin palvelualue on tässä tarkastelussa määritelty ympyränä, jonka keskipiste on pysäkillä ja jonka säde on 400 metriä. Em. asukkaat asuvat pääosin rakennuksissa, jotka sijaitsevat Kumpulan kaupunginosassa Isonniitynkadun ja Kumpulantaipaleen välisellä alueella. Pysäkkipaikan välittömässä läheisyydessä ei ole yhtään asuinrakennusta. 400 asukasta tuottaa vuotta 2023 koskevan liikennetutkimustiedon perusteella Helsingissä noin 280 joukkoliikennematkaa päivässä. Jos oletetaan, että näistä joukkoliikennematkoista puolet tehtäisiin raitiolinjan 13 suunnassa, pysäkestä hyötyviä päivittäisiä matkoja olisi noin 140.

Poikkikulun kohdalta piirretyn ympyrän ($r=400$ m) sisään jää asuinrakennuksia myös Vallilan kaupunginosan puolella, monet niistä Karstulantiellä. Kyseinen alue tukeutuu kuitenkin ensisijaisesti Mäkelänkatua kulkevaan joukkoliikenteeseen. Esimerkiksi Pasilan suuntaan pääsee matkustamaan käyttäen Mäkelänrinteen raitiopysäkkiä. Suora kävely-yhteys Karstulantieltä tarkastellulle uudelle pysäkillä on luonteeltaan epävirallinen ja sillä on suuria korkeuseroja. Varsinaisten kävely-yhteyksien puuttuessa pysäkillä ei voida olettaa olevan merkittävää käyttäjäpotentiaalia Vallilan puolella. Reitien esteettömyydessä on niin suuria puutteita, että pysäkki ei olisi Vallilan suunnasta lainkaan ikäihmisten ja liikuntarajoitteisten saavutettavissa.

Uusia työpaikkoja tai muita merkittäviä matkustuskohteita uusi pysäkki ei raitiolinjan 13 piiriin juuri toisi. Mäkelänrinteen uintikeskus, Urheahalli ja Mäkelänrinteen lukio ovat Velodromin pysäkin vaikutusalueella. Myös esimerkiksi Kumpulan kampus jää houkuttelevan kävelyetäisyyden ulkopuolelle; raitiolinjan 13 nykyisistä pysäkeistä Nylanderinpuisto on lähempänä Kumpulan kampusta, kuin tarkasteltu uusi pysäkki. Tar-

kastellun pysäkin palvelualueeseen kuuluisi kuitenkin jalkapalloseura Käpylän pallon harjoituskeskus (KäPa Campus). Jalkapalloseuralta saatujen tietojen mukaan harjoituskeskusta käyttäisi enimmillään noin 400 henkilöä arkipäivässä. Ei ole tiedossa, miten käyttäjien matkat suuntautuvat, eikä myöskään ole tietoa matkojen kulkutapajakaumasta. Vuonna 2023 Helsingissä toteutuneen joukkoliikenteen kulkutapaosuuden (24 %) perusteella voidaan kuitenkin arvioida, että KäPa campus tuottaisi arkipäivisin yhteensä noin 200 joukkoliikennematkaa.

Karkeana asiantuntija-arviona voi esittää, että pysäkki palvelisi arkipäivisin 150–200 matkaa eli sillä tehtäisiin 75–100 nousua arkipäivässä (molemmat suunnat yhteensä). Arvio vastaa Kalasatamasta Pasilaan -hankkeen tekemää liikennemallitarkastelua, jonka mukaan pysäkillä tehtäisiin arkipäivisin noin 100 nousua.

Kätilöopiston alueen asemakaavan vaikutus käyttäjäpotentiaaliin

Kätilöopiston alueen nähtävillä oleva asemakaava mahdollistaa entisen sairaala-alueen asukasluvun kasvun tulevaisuudessa noin 850 asukkaalla. Uudet asukkaat sijoittuvat osittain noin 400 metrin todellisen kävelyetäisyyden päähän tarkastellusta raitiopysäkistä lisäten sen käyttäjäpotentiaalia. Uusi maankäyttö ei kuitenkaan sijaitse pysäkin välittömässä läheisyydessä vaan houkuttelevan kävelyetäisyyden ylärajalla. Vaikka uusien asukkaiden joukkoliikennematkoista puolet tehtäisiin tarkastellun pysäkin kautta, nousijamäärä ei riittäisi kompensoimaan matka-ajan pidentymisen vuoksi menetettäviä matkustajia. Uutta maankäyttöä palvelee tulevaisuudessa ensisijaisesti Kätilöopisto-niminen bussipysäkipari Sofianlehdonkadulla. Lisäksi Velodromin joukkoliikennesolmukohta on suurimmasta osasta aluetta alle 600 metrin kävelymatkan päässä.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Sami Muttilainen ja 25 muuta valtuutettua ovat tehneet 25.9.2024 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Raitiovaunu 13 pysäkki Nylanderin puiston ja Pyöräilystadionin väliselle osuudelle Vallilanlaaksoon

Elokuussa 2024 avattiin kauan toivottu poikittainen raitiovaunulinja 13 Nihdin ja Länsi-Pasilan välillä. Pasilan juna-asema ja Kalasataman metroasema ovat helpommin tavoitettavissa mm. Arabian rannan eteläosista, Kalasatamaasta, Hermannista ja Itä-Pasilasta. Lisäksi linja 13 saavuttaa kokonaan uudet rakentuvat asuinalueet Sompasaareissa, sekä Kylä- ja Verkkosaareissa. Kohteita linjan varrella ovat mm. Kum-

pulan kasvitieteellinen puutarha, Vallilan siirtolapuutarha, Kumpulan kampus, Arcada, Teurastamo, Diaconia, Hermannin skeittipuisto, kauppakeskukset Tripla ja Redi, Suvilahti ja Mustikkamaa.

Raitiovaunulinjan 13 osuudella on pysäkkejä yhteensä 13, mutta ne eivät tavoita kaikilta osin sen varrella asuvia ja työskenteleviä ihmisiä. Vallilanlaaksoon tultaessa Nylanderin puiston ja Velodromin välisellä osuudella ei ole omaa pysäkkiä, Nylanderin puiston seisakkeen jäädessä Hermannin rantatielle ja Velodromin puolestaan jääden Itä-Pasilaan.

Yhden raitiovaunupysäkin lisääminen tälle välille lisäisi raitiolinjan houkuttelevuutta, käyttöastetta ja saavutettavuutta, sekä parantaisi etenkin ikäihmisten ja lasten turvallisemman kulkemisen. Mahdollinen paikka uudelle raitiovaunupysäkillä voisi olla esimerkiksi Villa Novillan ja pallokenttien kohdalla, jossa liikennevaloilla varustettu kävely- ja pyörätie ylittää raiteet tultaessa Vallilasta Kumpulaan asutuksen ollessa vieressä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että selvitetäisiin kustannukset ja mahdollisuudet parantaa raitiovaunulinja 13 saavutettavuutta lisäämällä pysäkki Nylanderin puiston ja pyöräilystadionin väliselle osuudelle. Tämä palvelisi näin ollen myös Kumpulan, Käpylän, Sofia-lehdon, Vallilan, sekä Vallilanlaakson asukkaita, sekä Kämpän Campuksen ja jalkapallokenttien käyttäjiä.”

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 18.12.2024 mennessä. Lausuntoa on pyydetty myös HSL-kuntayhtymältä.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja suoraan kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvia toimenpiteitä koskevat aloitteet jäävät kaupunginhallituksen vastattavaksi. Kaupunginhallituksen vastattavaksi jää myös aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Saman pykälän 5 momentin mukaan kaupunginhallitus voi 2 momentissa määrätystä poiketen päättää, että aloite jää kaupunginhallituksen vastattavaksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Juho Björkman, liikenneinsinööri: 09 310 52627
juho.bjorkman(a)hel.fi

17.12.2024

Asia/9

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 25.09.2024 Muttalainen Sami RAITIOVAUNU 13 PYSÄKKI NYLANDERIN PUISTON -JA PYÖRÄILYSTADIONIN VÄLISELLE OSUDELLE VALLILANLAAKSOON

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 10.12.2024 § 716

§ 733

Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 5.12.–11.12.2024 tekemien päätösten seuraaminen

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien kaupunkiympäristön toimialan viranomaisten 5.12.–11.12.2024 tekemiä päätöksiä:

Kaupunkiympäristön toimiala

Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus

Asemakaavoitus, läntinen alueyksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, tonttipäällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, tontit, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, asuntotontit, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, toimitilatontit ja kiinteistökehitys, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Liikenne- ja katusuunnittelu, liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö

[Päätökset](#)

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus

Tekninen johtaja

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, tilapäällikkö

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, myynti- ja vuokraustiimi, tiimipäällikkö

17.12.2024

Asia/10

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, projektitiimi 3, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, infrapäällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, projektirakennuttaminen-yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, alueellinen rakennuttaminen -yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus

Kaupunkimittauspalvelut, kartat ja paikkatiedot, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Asumisen palvelut, asumisen yksikkö 1, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Toimialan yhteiset palvelut

Kehittämisen ja digitalisaatiopalvelut, projektitoimisto-yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

17.12.2024

Hallintosäännön 19 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan toimialalautakunta tai apulaispormestari voi ottaa lautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen toimielin tai viranhaltija on tehnyt päätöksen. Toimialajohtaja voi ottaa toimialalautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen viranhaltija on tehnyt päätöksen.

Kuntalain 92 §:n mukaan toimielimen käsiteltäväksi ei saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita. Otto-oikeutta ei saa siten käyttää mm. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin poikkeamisasioihin.

Kaupunkiympäristön toimialan viranhaltijapäätökset julkaistaan kokonaisuudessaan internetissä, siltä osin kuin ne eivät sisällä salassa pidettäviä tietoja tai henkilötietoja, jotka voivat vaarantaa yksityisyyden suojan, osoitteessa:

[Viranhaltijapäätökset / Helsingin kaupunki](#)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

17.12.2024

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732 ja 733 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

17.12.2024

Kaupunkiympäristölautakunta

Anni Sinnemäki
puheenjohtaja

Elen Sööt
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Sami Kuusela
724-728 §

Amanda Pasanen
729-732 §

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 20.12.2024.